

ДЖЕК ЛОНДОН

KLONDYKEN
KUNINGAS

Джек Лондон
Klondyken kuningas

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=25293547

Klondyken kuningas:

Содержание

EDELLINEN OSA

4

Конец ознакомительного фрагмента.

112

Jack London

Klondyken kuningas

EDELLINEN OSA

1

Oli hiljainen yö Tivolissa. Tarjoilupöytään, joka ulottui avaran, veistämättömistä hirsistä salvetun tuvan poikki, nojaili puolisen tusinaa miestä, joista kaksi keskusteli kuusenhavuteen ja kalkkijuoman suhteellisista avuista keripukin parannuskeinoina. He pohtivat asiaa alakuloisen näköisinä ja vaipuivat vähänväliä synkkään äänettömyyteen. Toiset tuskin kuuntelivat heitä. Vastakkaisella seinällä olivat pelipöydät rivissä. Crap-pöytä oli tyhjä. Yksi ainoa mies oli farao-pöydän ääressä, rulettihiyrrä ei juhlapäivän aattona pyörinyt, ja pelinhoitaja seisoi tulikuuman, räiskyvän uunin edessä jutellen nuoren tummasilmäisen, kauniskasvoisen ja kaunisvartaloisen naisen kera, joka Juneausta Fort Yukoniin saakka tunnettiin nimellä "Neito". Kolme miestä pelasi pokeria, mutta panokset olivat pienet eikä pelaajissa ollut innostusta, kun ei ollut katsojiakaan. Perällä olevan tanssihuoneen lattialla tanssi kolme ikävystynyttä paria valssia viulun ja pianon soiton mukaan.

Circle City ei ollut autio, eikä rahaakaan ollut niukalti. Moosehide Creekin kaivostyömiehet olivat saapuvilla, ja kullankaivu lännessä ja kullanhuuhtelu kesällä oli ollut hyvätuloksista ja miesten kukkarot olivat raskaat kultahiekasta ja metallilohkareista. Klondykea ei oltu vielä löydetty, eivätkä Yukonin kaivostyömiehet olleet oppineet kaivamaan kultaa syvältä eivätkä puita polttamalla sulattamaan roudan jäädyttämää maata. Mitään työtä ei ollut talvella saatavissa, ja heillä oli tapana talvehtia Circle Cityn tapaisissa suurissa leireissä napaseudun pitkän yön kestäessä. Päivät olivat ikäviä, heidän kukkaronsa olivat hyvin täynnä, ja ainoa ajanviete oli löydettävissä kapakoista. Mutta nyt oli Tivoli todellakin tyhjä, ja Neito, joka seisoi uunin luona, haukotteli peittelemättä ja sanoi Charley Batesille:

"Ellei pian tapahdu jotakin, menen nukkumaan. Mikä leiriä vaivaa?"

Ovatko kaikki kuolleet?"

Bates ei viitsinyt vastata, vaan rupesi kiertämään savuketta. Dan MacDonald, Pohjois-Yukonin ensimmäinen ravintoloitsija ja pelaaja, Tivolin ja sen pelien omistaja, kulki yksin aution lattian poikki ja liittyi uunin luona olevaan pariin.

"Onko joku kuollut?" kysyi Neito häneltä.

"Näyttää siltä kuin olisi", kuului vastaus.

"Sitten on koko leiri kuollut", päätti Neito ja haukotteli toisen kerran.

MacDonald nauraa virnisteli ja nyökkäsi ja avasi suunsa

puhuakseen, kun samassa pääovi avautui ja muuan mies tuli huoneeseen. Kylmä ilmavirta muuttui huoneen lämpimässä usvaksi, joka leijaili hänen ympärillään polviin saakka ja virtasi lattian poikki vähitellen hälveten, kunnes kahdentoista askeleen päässä uunista kokonaan haihtui. Vastatullut otti luudan ovipielen naulasta ja rapsi lumen intiaanisaappaistaan ja pitkistä saksalaisista sääryksistään. Hän olisi näyttänyt kookkaalta mieheltä, ellei jättiläismäinen Kanadan ranskalainen olisi tullut tarjoilupöydän äärestä puristamaan hänen kättään.

"Hoi, Päivänpaiste!" tervehti tämä. "Tekee vanhoille silmilleni hyvää nähdä sinua."

"Hoi, Louis, milloin olet oppinut noin koreasti puhumaan?" sanoi tulokas. "Tule ottamaan naukku ja kerro meille kaikki mikä koskee Bone Creekiä. No, vanha veikko, puristahan kättäni vielä kerta. Missä on toverisi? Olen juuri häntä etsimässä."

Toinen harvinaisen kookas mies tuli tarjoilupöydän äärestä lyömään kättä. Olaf Henderson ja Ranskan-Louis, molemmat Bone Creekin osakkaita, olivat seudun kookkaimmat miehet, ja vaikka he tuskin olivat puolta päätään pitemmät kuin äskentullut, näytti tämä heidän rinnallaan aivan pienikasvuiselta.

"Hoi, Olaf, siinäpä kaipaamani mies", sanoi Päivänpaisteeksi nimitetty. "Huomenna on syntymäpäiväni ja aion hankkia teille kaikille pääntäyteisen humalan – Ymmärrätekö? ja sinulle myös, Louis. Voittehan ottaa humalan minun syntymäpäivänäni – vai? Tule ottamaan ryyppy, Olaf, niin kerron sinulle kaikki."

Vastatullut oli nähtävästi tuonut lämpöaallon huoneeseen.

"Sehän on Päivänpaiste", huusi Neito, joka ensimmäiseksi tunsikin hänet huoneen valossa. Charles Batesin tiukat piirteet kävivät lauhkeammiksi, kun hän näki hänet, ja MacDonald liittyi noihin kolmeen tarjoilupöydän ääressä. Päivänpaisteen tultua kävi koko huone äkkiä valoisammaksi ja hauskemmaksikin. Viinurit ryhtyivät työhönsä. Puhelu kävi äänekkäämmäksi. Joku nauroi. Ja kun viulunsoittaja, joka kurkisti etuhuoneeseen, huomautti: "Se on Päivänpaiste", vilkastui valssintahti huomattavasti, ja tanssijat, joihin yleinen mieliala tarttui, alkoivat pyöriä aivan kuin olisivat todella olleet huvitetut tanssista. He tiesivät vanhastaan, ettei mikään ollut laimeata, kun Päivänpaiste oli saapuvilla.

Hän kääntyi selin tarjoilupöytänsä ja näki naisen uunin luona ja sen innokkaan tervetuliaiskatseen, jonka tämä loi häneen.

"Terve, Neito, tyttöseni", huusi hän. "Terve, Charley! Mikä teitä kaikkia vaivaa? Miksi näytätte siltä, kuin ruumisarkut maksaisivat vain kolme unssia? Tulkaa kaikki juomaan. Tule sinäkin hautaamaton vainaja ja kerro, mikä sinua vaivaa. Tulkaa kaikki. Nyt on minun yöni ja aion sitä käyttää. Huomenna täytän kolmekymmentä ja sitten olen jo vanha mies. Tämä on viimeinen nuoruuteni hurjastelu. Oletteko kaikki mukana? Siis toimeen! Juokaamme!"

"Malttakaahan, Davis", sanoi hän miehelle, joka jakoi kortit farao-pelissä ja joka oli työntänyt tuolinsa taakse päin. "Haluanpa nähdä, tarjoanko minä teille vai te meille muille."

Hän otti takkinsa taskusta raskaan kultahiekkakukkaronsa ja asetti sen korkeimmalle kortille.

"Viisikymmentä", sanoi hän.

Farao-pelin pankinpitäjä otti pakasta kaksi korttia. Päivänpaiste voitti. Pankinpitäjä töhersi summan paperilapulle, ja ravintolan punnitsija punnitsi viidenkymmenen dollarin arvosta kultahiekkaa vaakakupissa ja pani sen Päivänpaisteen pussiin. Kun valssi oli takahuoneessa päättynyt, keksi Päivänpaisteen silmä nuo kolme paria, joita pianon- ja viulunsoittaja ja ravintolanpitäjä olivat seuranneet.

"Tulkaa kaikki mukaan!" huusi hän. "Juokaamme! Tämä on minun yöni ja yö sellainen, jollaisia ei usein tulekaan. Juokaa, te siwashit ja lohensyöjät. Nyt on minun yöni, tietäkää se – "

"Sydäntä kutkuttava, oikein syyhyttävä yö", pisti Charley Bates väliin.

"Olet oikeassa, poikani", sanoi Päivänpaiste iloisesti. "Syyhyinen yö, mutta se on nähkääs minun yöni. Olen vanha, syyhyinen uros-susi. Kuunnelkaa ulvontaani."

Ja hän ulvoi kuin yksinäinen harmaa susi metsässä, kunnes Neito pisti sievät sormensa korviinsa ja rupesi värisemään. Hetkistä myöhemmin liiteli Neito hänen käsivarttensa tukemana lattialla, missä kohta oli käymässä vilkas skotlantilainen tanssi, johon nuo kolme muuta naista ja heidän toverinsa yhtyivät. Miehet ja naiset tanssivat intiaanisaappaissa, ja huoneessa vallitsi kohta kova melu. Päivänpaiste oli sen keskus ja eloa-antava kipinä, joka leikinlaskuin ja pistopuhein ja teeskentelemättömällä iloisuudellaan herätti heidät siitä apeudesta, johon he olivat vaipuneet ennen hänen tuloaan.

Ilma huoneessa muuttui hänen tultuaan. Hän näytti täyttävän sen tavattomalla elinvoimallaan. Miehet, jotka tulivat kadulta, tunsivat sen heti, ja vastaukseksi heidän kysymyksiinsä nyökäyttivät viinurit takahuoneeseen päin ja sanoivat, asian tyhjentävästi selittäen: "Päivänpaiste on hurjalla päällä." Ja tulijat jäivät, ja viinurit saivat työtä heitä palvellessaan. Pelaajat innostuivat, ja pian olivat pöydät miehiä täynnä, kortit läiskähtivät pöytiin, ja rulettihyrrän surina kuului yksitoikkoisena ja voitokkaana käheiden miesäänten ja heidän kiroustensa ja naurunsa ylitse.

Harvat tunsivat Elam Harnishin muulla kuin Päivänpaisteen nimellä. Tämä nimi oli entisinä aikoina annettu hänelle sen johdosta, että hänellä oli tapana aamuisin penkoa toverinsa esiin heidän villahuovistaan ja väittää että "päivä jo paistaa". Häntä pidettiin vanhimpana uutisasukkaana kaukaisen napaseudun erämaassa, jossa kaikki miehet ovat uutisasukkaita, tienraivaajia. Miehet sellaiset kuin Ai Mavo ja Jack McQuestion olivat olleet ennen häntä; mutta he olivat tulleet maahan Kalliovuorten poikki, Hudson Bay-maasta idässä. Hän sitävastoin oli ensimmäisenä kulkenut Chilcootin ja Chilcatin poikki. Keväällä 1883, kaksitoista vuotta aikaisemmin, hän oli kahdeksantoistavuotiaana nuorukaisena kulkenut viiden toverin kera Chilcootin poikki. Hän oli palannut sieltä yhden kera. Neljä oli kuollut tapaturmaisesti valkeaan, kartoittamattomaan erämaahan. Ja kaksitoista vuotta oli Elam Harnish yhä kaivanut kultaa, väliin napaseudun pimeässäkin.

Eikä kukaan ollut kaivanut niin itsepintaisesti ja kestävästi. Hän oli kasvanut mieheksi maan keralla. Hän ei tuntenut mitään muuta maata. Sivistys oli unelma jostakin entisestä olomuodosta. Forty Milen ja Circle Cityn kaltaiset leirit olivat hänen mielestään pääkaupunkeja. Eikä hän ollut ainoastaan kasvanut maan keralla, vaan hän oli auttanut sen luomisessa, muokkaamaton kun se oli. Hän oli tehnyt historiaa ja maantiedettä, ja ne, jotka seurasivat häntä, kirjoittivat hänen retkistään ja kartoittivat ne jäljet, jotka hänen jalkansa olivat polkeneet.

Sankareille annetaan harvoin sankarin arvo, mutta tämän nuoren maan – yhtä nuoren kuin hän – sankareista pidettiin häntä vanhimpana. Iältään oli hän muita nuorempi. Teoissa hän oli muita etevämpi. Kun kestävyyttä kysyttiin, tiedettiin hänen voivan uuvuttaa vahvimmankin heistä. Sitäpaitsi pidettiin häntä voimakkaana, rehellisenä ja moitteettomana miehenä.

Joka maassa, missä elämä on sattuman varassa, jonka kanssa on helppo leikitellä ja joka on helppo heittää hukkaan, muuttuvat miehet hovin ja vaihtelun tarpeen vuoksi miltei tahtomattaan pelaajiksi. Yukonissa miehet panivat kultaa etsiessään elämänsä alttiiksi ja ne, jotka löysivät kultaa maasta, pelasivat siitä toisten kanssa. Eikä Elam Harnish ollut mikään poikkeus. Hän oli ennen kaikkea oikea miesten mies, ja vaisto pelata elämän uhkapeliä oli hänessä voimakas. Ympäristö oli ratkaissut, minkä muodon tämä peli sai. Hän oli syntynyt maatilalla Iowassa, ja hänen isänsä oli muuttanut Länsi-Oregoniin, minkä

kaivosalueella Elam vietti poikavuotensa. Hän ei ollut oppinut tuntemaan mitään muuta kuin uhkapelin, jossa oli suuret panokset. Rohkeus ja kestävyys auttoivat siinä pelissä, mutta suuri hyvä kohtalo jakoi kortit. Rehelistä työtä varmaan, vaikka niukan palkan vuoksi ei pidetty minkäänarvoisena. Mies pelasi korkeata peliä. Hän pani alttiiksi kaikki, ja jos hän sai vähemmän kuin oli odottanut, hävisi hän pelin. Siispä oli Elam Harnish kaksitoista vuotta hävinnyt. Hän oli nostanut edellisenä kesänä rehellisesti ansaitsemansa kaksikymmentätuhatta dollaria ja jättänyt jäljelle toiset kaksikymmentätuhatta. Mutta, kuten hän itse vakuutti, siinä ei ollut enempää kuin että sillä saattoi hankkia hyvän humalan. Hän oli ahertanut kaksitoista vuotta, ja neljäkymmentätuhatta oli pienoinen voitto siitä panoksesta – sillä saattoi kustantaa ryypyn ja tanssin Tivolissa, yhden talven vetelehtimisen Circle Cityssä.

Yukonin miehet muuttivat vanhan säännön sananparreksi: *vaivoin hankittu on helposti menetetty*. Skotlantilaisen tanssin päätyttyä Elam Harnish tarjosi taas kaikille. Juomat maksoivat dollarin lasilta, kullan arvoksi oli laskettu kuusitoista dollaria unssilta, läsnä oli kolmekymmentä henkeä, jotka noudattivat hänen kutsuansa, ja joka tanssin välillä olivat kaikki läsnäolijat Elamin vieraina. Tämä oli hänen yönsä, eikä kenenkään muun sallittu maksaa mistään. Eipä silti, että Elam Harnish olisi ollut juomari. Hän ei pitänyt whiskystä. Hän oli liian elinvoimainen ja väkevä, liian terve sielultaan ja ruumiiltaan vajotakseen alkoholin orjuuteen. Samoillessaan intiaanien teitä ja virtoja pitkin hän

vietti kuukausia yhteen menoon nauttimatta mitään kahvia väkevämpää, olipa hän ollut vuoden yhteen menoon kahviakaan juomatta. Mutta hän piti seurasta, ja koska Yukonissa ainoan seuran tuottaman huvituksen saattoi löytää ravintolasta, taipui hän käyttämään tätä keinoa. Hänen poikavuosinaan olivat kaikki miehet Lännen kaivosalueella tehneet niin. Hänestä se oli sopiva tapa miehelle hankkia seuraaja huvitusta. Hän ei tuntenut mitään muuta keinoa.

Hän oli mies, jonka erotti joukosta, vaikka hänen pukunsa oli samanlainen kuin kaikkien muitten miesten Tivolissa. Hänellä oli jalassa pehmeät, ruskeat hirvennahkaiset intiaanisaappaat, jotka olivat intiaanien tapaan kirjaillut helmillä. Hänen avarat housunsa olivat vallan tavallista mallia, hänen takkinsa oli tehty villahuovasta. Pitkät, villalla vuoratut nahkahansikkaat riippuivat hänen kupeellaan. Ne riippuivat Yukonin tavan mukaan nahkahihnassa, joka kulki kaulan ympäri ja ristiin hartioilta. Hänen päässään oli karvalakki, jonka korvalaput oli työnnetty ylös ja jonka leukanauhat riippuivat irrallaan. Hänen laihat ja pitkähköt kasvonsa muistuttivat poskiluitten alla olevien kuoppien takia intiaania. Päivän polttama hipiä ja mustat, terävät silmät lisäsivät tätä vaikutusta, vaikka ihon pronssiväri ja silmien muoto olivat valkean miehen. Hän näytti vanhemmalta kuin kolmikymmenvuotiaalta, ja kuitenkin oli hän paljaiksi ajeltuine ja rypyttömine kasvoineen miltei poikamainen. Tämä ikämiehen ulkonäkö perustui johonkin, jota ei voinut tarkoin määritellä. Se tuli miehen suorittamista maineteoista, siitä,

mitä hän oli kestänyt ja kokenut ja mikä oli kätkeytynä arki-
ihmisen olemuksen taa. Hän oli elänyt seikkailurikasta elämää,
täynnä jännitystä, ja jotakin kaikesta tästä välähteli hänen
silmissään, värähteli hänen äänessään ja näytti alati kuiskivan
hänen huuliltaan.

Hänen huulensa olivat ohuet ja taipuwait sulkeutumaan
tiivisti tasaisten valkoisten hampaiden eteen. Mutta niiden
tylyyttä lievensivät kauniisti ylöspäin kaartuvat suupielet. Ne
tekivät hänet lempeän näköiseksi samoin kuin silmäkulmien
pienet rypyt tekivät hänen kasvonsa iloisiksi ja nauraviksi.
Nämä miellyttävät pikkupiirteet peittivät hänen luonnonlaatunsa,
joka pohjaltaan oli kesyttämätön ja joka muussa tapauksessa
olisi tehnyt julman ja kovan vaikutuksen. Nenä oli laiha,
isosieraiminen, sirorakenteinen ja suuruudeltaan sopusoinnussa
kasvojen kanssa; korkea otsa oli kaunis ja sopusuhtainen,
ikäänkuin korvatakseen kapeutensa. Intiaania muistuttivat vielä
hänen hiuksensa, jotka olivat hyvin suorat ja hyvin mustat, ja
niiden kiilto jonka vain hyvä terveys saattoi lahjoittaa.

"Palavan päivän palavat kynttilät", sanoi nauraen Dan
MacDonald kuullessaan ilon remahduksen tanssihuoneesta.

"Ja hänessä on miestä sytyttämään ne, vai mitä, Louis?" sanoi
Olaf Henderson.

"Kyllä, voit lyödä vetoa siitä", sanoi Ranskan-Louis. "Se poika
on silkkaa kultaa –"

"Ja kun kaikkivaltias Jumala huuhtoo esille Päivänpaisteen
sielun viimeisenä suurena huuhtontapäivänä", keskeytti Mac

Donald, "täytyy kaikkivaltiaan Jumalan rakentaa vesipato, sillä tavallinen huuhdontakattila ei sellaisessa kullan paljoudessa riitä."

"Hyvä", mutisi Olaf Henderson katsoen vanhaan pelipaikan pitäjään syvästi ihailen.

"Oikein hyvä", vahvisti Ranskan-Louis. "Luulenpa, että otamme naukun sen päälle – vai?"

2

Kello oli kaksi aamulla, kun tanssijat keskeyttivät tanssinsa puoleksi tunniksi saadakseen jotakin syötävää. Ja juuri sillä hetkellä ehdotti Jack Kearns, että pelattaisiin pokeria. Jack Kearns oli kookas, lihava mies, joka Bettlesin kera oli tehnyt onnettoman retken Koyokukin pääjuoksun varrelle kauas napapiirin pohjoispuolelle. Tämän jälkeen Kearns oli ollut Forty Milessä ja Sixty Milessä ja ryhtyi sitten toisenlaisiin keinotteluihin tilaamalla Yhdysvalloista pienen sahan ja jokihöyrylaivan. Edellisen olivat jo intiaanit ja koirat hinanneet Chilcootin solan läpi ja sen piti tulla Yukoniin varhain kesällä, jäiden lähdön jälkeen. Myöhemmin kesällä, kun Beringin meri ja Yukonin suupuoli olivat jäästä vapaat, piti höyrylaivan tulla virtaa ylöspäin täydessä ruokatavaralastissa.

Jack Kearns ehdotti pokeria. Ranskan-Louis, Dan MacDonald ja Campbell (joka oli löytänyt Moosehidessa kultasuonen), kaikki nämä kolme, jotka eivät tanssineet, koska ei ollut

tarpeeksi tyttöjä, yhtyivät ehdotukseen. He etsivät parhaillaan viidettä miestä, kun Päivänpaiste ilmestyi takahuoneesta Neito käsipuolessaan ja tanssijat kintereillään. Vastaukseksi pokerinpelaajien kysymykseen hän tuli heidän pöytänsä ääreen nurkkaan.

"Teitä tarvitaan, jotta peli saataisiin käyntiin", sanoi Campbell.

"Millainen onni teillä on?"

"Se on varmasti hyvä tänä yönä", vastasi Päivänpaiste innokkaasti ja tunki samalla Neidon varoittavasti puristavan käsivarttaan. Neito odotti häntä tanssiin. "Minulla on varmasti onni myötäni, mutta menen mieluummin tanssimaan. En halua riistää teiltä kaikkia rahojanne."

Ei kukaan väittänyt vastaan. He pitivät hänen kieltoaan lopullisena, ja Neito puristi hänen käsivarttaan johdattaakseen hänet illallisseuraan, kun hänen mielensä muuttuikin. Se ei johtunut siitä, ettei häntä olisi haluttanut tanssia, eikä siitä, että hän olisi tahtonut loukata tyttöä. Se johtui vain siitä, että tuo vaateliias puristus hänen käsivarressaan sai hänen vapaan miehenluontonsa kapinoimaan. Tästä hänen luonteenomaisuudestaan johtui, ettei hän kaivannut ketään naista toverikseen. Hän oli naisten suosikki siitä huolimatta, ettei hänellä ollut heistä vieviä ajatuksia. He olivat leikkikaluja, osa elämän leikin tarjoamasta huvista. Hän piti naisia whiskyn ja pelin veroisina ja oli pannut merkille, että oli paljon helpompi lähteä juomien ja korttien äärestä kuin naisen luota, kun mies

kerran oli oikein kietoutunut pauloihin.

Hän oli oman itsensä orja, mikä on luonnollista terveelle itsekkyydelle, mutta hän ei tahtonut olla kenenkään toisen orja. Rakkauden suloinen orjuus oli jotakin, jota hän ei käsittänyt. Miehet, jotka hän oli nähnyt lemmenpauloissa, tuntuivat hänestä mielenvikaisilta, ja hulluutta ei hänen mielestään kannattanut tutkistella. Mutta miesten toveruus oli jotakin toista kuin naisten rakkaus. Toveruudessa ei ollut orjuutta. Toveruus on kuin liikeyritys, missä miehet rehellisesti jakavat keskenään voiton, eivät vainoa toisiaan, vaan jakavat vaarat samoillessaan intiaanipolkuja, jokia ja vuoria tavoitellessaan onnea ja rikkautta. Mies ja nainen vainoavat toisiaan, ja toisen tai toisen täytyy saada toinen alistumaan. Toveruus on vallan toisenlaista. Siinä ei ole mitään orjuutta; ja vaikka hän, joka todella oli voimakas eikä vain voimakkaan näköinen, antoi paljoa enemmän kuin sai, ei hän antanut mitään pakosta, vaan antoi kaiken kuninkaallisen loistavana lahjana. Ja hän jakoi anteliaasti lahjoina työtään ja sankarillisia ponnistuksiaan. Jos saa kantaa päiväkausia myrskyisissä vuorisolissa ja sääskiparvien peittämällä soilla kaksi kertaa niin suuria taakkoja kuin toverinsa, niin siinä ei ole epärehellisyyttä eikä pakkoa. Kukin yrittää parhaansa mukaan. Se oli rehellistä kauppaa, se kuului yrityksen luonteeseen. Muutamat miehet ovat voimakkaampia kuin toiset – se on totta. Mutta kun jokainen tekee voitavansa, on peli rehellistä, kunnian vaatimukset on täytetty ja kaikki on rehellisesti jaettu.

Mutta naiset olivat vallan toisenlaisia. Naiset antoivat vähän ja vaativat kaikki. Naisilla oli esiliinannauhat, ja he olivat halukkaat kietomaan niihin jokaisen miehen, joka vain pari kertaa katsahtikin heidän puoleensa. Sellainen oli Neitokin, joka haukotteli suuntäydeltä hänen tullessaan ja oli onnellinen, kun pääsi hänen kanssaan tanssimaan. Yksi tanssi kävi päinsä, mutta jos tanssi hänen kanssaan kaksi ja kolme kertaa ja vielä useammin, puristi Neito hänen käsivarttaan, kun häntä pyydettiin pokeria pelaamaan. Se oli tuo inhottava esiliinannauha, ensimmäinen niistä monista pakotusyrityksistä, joita Neito tulisi häntä kohtaan tekemään, jos hän vain kerrankin alistuisi. Eipä silti, ettei hän olisi ollut soma tyttö, terve ja voimakas ja kaunis katsella, ja erinomainen tanssimaan sen lisäksi, mutta hän oli nainen, jolla oli naisten kaikki halut sitoa hänet esiliinannauhallaan ja kietoa hänet käsistä ja jaloista merkitäkseen hänet poltinraudalla. Kernaammin pelasi hän pokeria. Sitäpaitsi hän piti pokerista yhtä paljon kuin tanssista.

Käsivarressa tuntuva puristus herätti hänessä vastustushalun, ja hän sanoi:

"Tekisipä sentään mieleni peitota teidät kaikki."

Taas tunsu hän käsivarttaan puristettavan. Neito koetti kietoa esiliinannauhan hänen ympärilleen. Murto-osan sekunnista oli hän villi-ihminen, jota vallitsi mieletön pelko, ja halu murhata tuo nainen heräsi hänessä. Tänä äärettömän lyhyenä hetkenä oli hän aivan pelästyneen tiikerin kaltainen, jonka täyttää raivo ja pelko, kun se huomaa satimen. Ellei hän olisi ollut muuta kuin

villi, olisi hän hurjana paennut tai hyökännyt naisen kimppuun ja surmannut hänet. Mutta samalla liikkui hänessä kurin taltuttamien sukupolvien veret, kurin, jonka avulla ihmisestä on saatu epätäydellinen yhteiskuntaeläin. Hienotunteisuus ja myötätunto taistelivat hänessä, ja hän hymyili katsoessaan Neitoa silmiin ja sanoi:

"Mene hankkimaan jotakin suuhunpantavaa. Minun ei ole nälkä. Ja pian tulen taas tanssimaan. Yöhän on vasta alulla. Mene, tyttöseni."

Hän irroitti käsivartensa ja taputti tyttöä leikillisesti olkapäälle ja kääntyi samalla pokerinpelaajain puoleen.

"Heittäkäähän panosraja, niin tulen mukaan."

"Rajana on katto", sanoi Jack Kearns.

"Ottakaa pois katto."

Pelaajat vilkaisivat toinen toiseensa, ja Kearns sanoi: "Katto on poissa."

Elam Harnish vaipui tyhjään tuoliin, aikoi ottaa esiin kultakukkaronsa, mutta muutti mieltään. Neito näytti hetkisen nyrpeältä ja läksi sitten muiden tanssijoiden pariin.

"Tuon sinulle voileivän, Päivänpaiste", sanoi hän katsahtaen olkansa takaa.

Päivänpaiste nyökäytti päätään. Tyttö hymyili hänelle anteeksiantavasti. Hän oli katkaissut esiliinannauhan, eikä hänen ollut tarvinnut liian kovasti loukata tytön tunteita.

"Pelatkaamme merkeillä", ehdotti hän. "Rahat saavat aina pöydän epäjärjestykseen... Jos se teitä miellyttää?"

"Minä olen halukas", vastasi Hal Campbell. "Minun merkkini vastaavat viittäisataa."

"Minun samoin", vastasi Harnish, ja toisetkin määräisivät omien merkkiensä arvon. Ranskan-Louis, joka oli kohtuullisin heistä, määräsi omat merkkinsä sadan dollarin arvoisiksi kunkin.

Alaskassa ei tähän aikaan ollut roistoja eikä väärinpelaajia. Pelattiin rehellisesti, ja miehet luottivat toisiinsa. Miehen sana oli yhtä hyvä kuin hänen kultansa vaakakupissa. Merkki oli litteä, pitkulainen pikkulaatta, noin sentin arvoinen. Mutta kun pani merkin peliin ja ilmoitti sen arvoksi viisisataa dollaria, niin sen arvoksi hyväksyttiin viisisataa dollaria. Voitti sen ken tahansa, hän tiesi merkin liikkeeseenlaskijan lunastavan sen kultahiekkamäärällä, jonka arvoksi vaaka osoitti viisisataa dollaria. Kun merkit olivat erivärisiä, ei omistajan ollut vaikea erottaa niitä muitten merkeistä. Näinä Yukonin seudun alkuaikoina ei kukaan vielä edes uneksanutkaan pelata panokset pöydällä. Mies vastasi pelitappioistaan koko omaisuudellaan, eikä kukaan välittänyt siitä, missä hänen omaisuutensa oli tai minkälainen se oli.

Harnish nosti ja joutui jakajaksi. Onneaan parantaakseen hän kortteja sekoittaessaan käski viinurin tuoda lasin kaikille läsnäoleville. Antaessaan ensimmäisen kortin vasemmalla istuvalle MacDonaldille hän sanoi:

"Menkää nyt syvälle kaivokseen, likanaamaiset eskimot ja siwashi-lurjukset. Menkää kaivoksen pohjalle ja kaivakaa syvään! Vetoköysi tiukalle! Vääntäkää vipua kaikella väellä,

kiskokaa vetonuoria koko voimallanne ja painollanne! Hei – juu! Hei – juu! Tie auki ja lakit käteen! Tässä tulee ankara työ, ennenkuin aamuun päästään. Ja muutamat vielä saavat mustelmia – oikein tuntuvia."

Kun peli pääsi alkuun, vaikenivat pelaajat miltei kokonaan, vaikka heidän ympärillään jatkui liikettä ja hälinää. Elam Harnish oli sytyttänyt kipinän. Tivoliin tuli kullankaivaja toisensa jälkeen ja jäi sinne. Kun Päivänpaiste oli hurjalla päällä, ei kukaan muukaan ollut murheellinen. Tanssilattia oli täynnä. Kun naisia ei riittänyt, kääri moni mies silkkinenäliinan käsivarteensa naisellisuutensa merkiksi ja tanssi muiden miesten kanssa. Kaikki pelipöydät olivat tungokseen asti täynnä, ja pitkän tarjoilupöydän ääressä juttelevien ja uunin eteen kokoontuneiden miesten ääniä säästi rahojen säännöllinen kilinä ja rulettihyrrän vuoroin vaimeneva ja vuoroin kiihtyvä terävä surina. Kaikki Yukonin yölle ominaiset sekalaiset ainekset olivat Tivolissa.

Pelionni vaihteli yksitoikkoisesti, sillä hyviä kortteja ei ollut kukaan vielä saanut. Seurauksena oli, että korkea peli muuttui peliksi pienillä panoksilla, vaikk'ei mikään peli kestänyt kauan. Milloin voitti toinen, milloin toinen.

Mutta kello kolmelta alkoivat pelaajat saada hyviä kortteja. Nyt tuli se suurhetki, jota miehet pokeripelissä odottavat viikkokausia. Sanoma tästä levisi kautta Tivolin. Katselijat kävivät hiljaisiksi. Etäämpänä seisovat lakkasivat juttelemasta ja tulivat pöydän luo. Pelaajat jättivät muut pelipöydät ja tanssihuone jäi tyhjäksi, ja lopulta seisoi pokeripöydän ympärillä

alun toistasataa henkeä taajana, äänettömänä ryhmänä. Katsojat olivat alkaneet lyödä vetoja suurista summista, ennenkuin voitto oli ratkaistu, ja vedot pienenivät jälleen, kun ratkaisu viipyi. Kearns oli jakanut kortit, ja Ranskan-Louis oli avannut pelin yhdellä merkillä, jonka arvo oli sata dollaria. Campbell "kuulosti".

Mutta Elam Harnish, joka sitten oli vuorossa, löi pöytään viisisataa dollaria, huomauttaen MacDonaldille, että päästi tämän halvalla peliin.

MacDonald vilkaisi vielä kortteihinsa ja pani peliin tuhatta dollaria vastaavat merkit. Kearns, joka kauan tarkasteli korttejaan, kuulosti lopulta. Ranskan-Louis sai siis, päästääkseen peliin, suorittaa yhdeksänsataa dollaria, jotka hän suorittikin, samoin kauan aprikoimaan. Campbell sai niinkään suorittaa yhdeksänsataa saadakseen jäädä peliin ja ostaakseen uudet kortit, mutta kaikkien ihmeeksi hän noiden yhdeksänsadan lisäksi pani peliin vielä tuhat dollaria.

"Olettepa lopulta päässeet vauhtiin", huomautti Harnish, kun näki panokset ja vielä lisäsi tuhat dollaria. "Aamuun päästessä peli varmaankin kohoaa, ja parasta on, että te kaikki varustaudutte."

"Samat sanat", jatkoi MacDonald ostaen uudet kortit kahdellatuhannella dollarilla ja pannen peliin vielä tuhat dollaria.

Peli oli päässyt sille asteelle, että pelaajat täysin tajusivat suurten summien olevan kysymyksessä. Vaikk'ei heidän kasvoistaan näkynyt mitään, oli joka mies tahtomattaan

jännityksessä. Jokainen koetti näyttää luonnolliselta, ja jokaisen "luonnollisuus" oli erilainen. Hal Campbell teeskenteli tavallista varovaisuuttaan. Ranskan-Lousin mielenkiinto ilmeni selvästi. MacDonald säilytti tavallisen hyväntahtoisuutensa, vaikka se ilmeni hiukan liioitellussa muodossa. Kearns oli kylmä, intohimoton ja epäluuloinen, ja Elam Harnish taas oli yhtä leikkisä ja iloinen kuin aina. Yksitoistatuhatta dollaria oli jo pelissä, ja merkit olivat sikin sokin läjässä keskellä pöytää.

"Minulla ei ole enää merkkejä", huomautti Kearns valittaen. "Meidän on parasta ruveta pitämään kirjaa."

"Olen hyvilläni, että kestätte", kuului MacDonaldin rohkaiseva vastaus.

"En minä vielä lopeta. Minulla on tuhat dollaria, mutt'ei kukaan estäne teitä korottamasta."

"Korottamasta – hiiteen. Uskokaa se, että minä saan kortteja yhtä hyvin kuin tekin." Kearns katsoi korttejaan.

"Sanonpa teille, Mac, mitä teen. Minulla on sellaiset kortit, että kuulostan kolmella tuhannella."

Hän kirjoitti summan paperiliuskalle, piirsi siihen nimensä ja heitti sen keskelle pöytää.

Kaikkien katseet kohdistuivat Ranskan-Lousiin. Hän hypisteli korttejaan hetkisen hermostuneesti. Sitten hän kirahti: "Ei ainoatakaan kunnon korttia, perhana vie!" ja heitti äkeissään korttinsa hylättyjen korttien läjään.

Seuraavassa silmänräpäyksessä alun toistasataa silmäparia suuntasi katseensa Campbelliin.

"En huolisi korttejanne, Jack", sanoi hän suorittaen pakolliset kaksituhatta dollaria.

Silmät kääntyivät Harnishiin, joka kirjoitti jotakin paperipalaselke ja työnsi sen keskemälle pöytä.

"Aion opettaa teille kaikille, ettei tämä ole mikään pyhäkoulu eikä armeliaisuusseura", hän sanoi. "Näen teidät, Jack, ja korotan tuhannella. Kas tässä, Mac, rahat, jotka saatte korteillanne."

"Minä en korteistani suurin kostu, mutta kuitenkin vielä korotan tuhannella", oli MacDonaldin vastaus. "Onko teillä, Jack, vielä kortteja?"

"Onhan täällä muutama." Kearns hypisteli korttejaan pitkän aikaa. "Ja minä tulen niillä peliin. Mutta teidän täytyy saada tietää millainen on asemani. Ensin höyrylaivani, Bella, tiedättehän, jonka arvo on kaksikymmentätuhatta yhtä varmasti kuin se on unssin arvoinen. Sitten minulla on Sixty Milessä viidentuhannen arvosta tavaroita hyllyllä. Ja tiedätte, että minulla on saha tulossa tänne. Se on nyt Linderman-järvellä, ja lotja on rakenteilla."

"Tulkaa vain peliin, olette täysin kelvollinen", oli Päivänpaisteen vastaus. "Ja kun kerran tällaisista tuli puhe, niin minäkin samalla mainitsen, että minulla on kaksikymmentätuhatta Macin kassakaapissa ja toisen kahdenkymmenen arvosta Moosehiden valtausosuuksia. Tunnettehan maaperän, Campbell. Kelpaako?"

"Varmasti, Päivänpaiste."

"Korkeako peli nyt on?" kysyi Kearns. "Kuulostaminen

kaksituhatta."

"Te saatte varmasti pietin, jos tulette peliin", varoitti Päivänpaiste.

"Minulla on erinomaiset kortit", sanoi Kearns, pannen kahdentuhannen arvoisen paperiliuskaleensa yhäti kasvavaan läjään pöydän keskelle. "Tunnen miten selkääni syyhyttää."

"On minullakin tavalliset kortit", ilmoitti Campbell, pistäen paperilippunsa kasaan. "Mutta niillä ei kannata korottaa."

"Minun korteillani kannattaa", pisti Päivänpaiste väliin ja kirjoitti sitten ääneti paperilipulle. "Kuulostan tuhannella ja korotan toisella mokomalla."

Neito, joka seisoi hänen takanaan, teki sellaista, mitä ei miehen paras ystäväkään ole oikeutettu tekemään. Kurottautuen Päivänpaisteen olkapään ylitse hän otti käteensä tämän kortit ja katsoi niitä pitäen samalla noiden viiden kortin kuvapuolta varjossa rintaansa vasten. Hän näki, että siinä oli kolme kuningatarta ja kaksi kahdeksikkoa, mutta kukaan ei arvannut mitä hän näki. Kaikki pelaajat tarkkasivat hänen kasvojaan, kun hän katsoi kortteja, mutta ne eivät ilmaisseet mitään. Hänen kasvonsa olivat kuin jäästä, sillä niiden ilme oli sama hänen katsoessaan ja jälkeinpäin. Ei ainoakaan lihas värähtänyt, sieraimet eivät rahtuakaan laajentuneet eivätkä silmät välähtäneet. Hän asetti kortit kuvapuoli alaspäin takaisin pöydälle, ja häntä tarkanneet katseet kääntyivät hitaasti pois päin saamatta tietää mitään.

MacDonald hymyili hyväntahtoisesti. "Näen panoksenne,

Päivänpaiste ja korotan nyt kahdellatuhannella. Millaiset kortit teillä on, Jack?"

"Älähän hätäile, Mac. On minullakin kortit. Panen kolme tuhatta. Ja sitten on vielä Päivänpaisteen vuoro."

"Niin onkin", myönsi Päivänpaiste Campbellin heitettyä pöydälle korttinsa. "Hän tietää mitä hänellä on ja pelaa sen mukaisesti. Minä kuulostan kahdellatuhannella, ja sitten saatte nähdä kuka voittaa."

Kuolonhiljaisuudessa kuuluivat vain noiden kolmen pelaajan hillityt äänet. Kolmekymmentäneljätuhatta dollaria oli jo pelissä, ja peli oli vielä tuskin puolessa. Neidon hämmästykseksi Päivänpaiste piti kolme rouvaansa, hylkäsi kahdeksikkonsa ja vaati kahta uutta korttia. Ja nyt ei Neitokaan uskaltanut katsoa, mitä hän oli saanut. Hän tunsu valtansa rajan. Eikä Päivänpaistekaan katsonut. Nuo kaksi korttia olivat pöydällä kuvapuoli alaspäin, kuten jakaja oli ne heittänyt. "Haluatko kortteja"? kysyi Kearns MacDonaldilta.

"Omani riittävät", kuului vastaus.

"Voitte pyytää, jos haluatte, sen tiedätte", varoitti Kearns häntä.

"En välitä."

Kearns osti itselleen kaksi korttia, mutt'ei katsonut niitä.

Harnish antoi korttiansa vielä olla pöydällä.

"En milloinkaan lähde pelistä kesken", sanoi hän hitaasti, katsoen ravintoloitsijaan. "Antakaa tulla, Mac."

MacDonald tarkasteli korttejaan huolellisesti, ollakseen täysin

varma siitä, ettei hänellä ollut huonoja, kirjoitti summan paperipalaselle ja pani sen pöydällä olevaan läjään, virkkaen vain:

"Viisituhatta."

Kearns, jota kaikkien silmät tarkkasivat, katsoi kahta uutta korttiaan, luki kaikki korttinsa ollakseen varma siitä, ettei hänellä ollut liikoja kortteja, ja kirjoitti jotakin paperille.

"Korotan vain pienellä tuhannella, juuri niin paljolla, että voin pitää puoliani Päivänpaistetta vastaan."

Jännittyneiden katselijain katseet suuntautuivat Päivänpaisteeseen, joka niinikään tarkasteli saamiaan uusia kortteja ja laski, oliko hänellä todella kaikkiaan viisi.

"Korotan vielä viidellätuhannella ... voidakseni pitää puoliani teitä vastaan, Jack."

"Ja minäkin korotan viidellätuhannella, pitääkseni puoliani Jackia vastaan", sanoi MacDonald vuorostaan.

Hänen äänensä oli hieman käheä ja värähtelevä, ja suupielet vavahtelivat hermostuneesti hänen puhuessaan.

Kearns oli kalpea, ja hänen kätensä vapisi, kun hän kirjoitti summan paperille. Mutta hänen äänensä oli muuttumaton.

"Minä korotan vielä viidellätuhannella", sanoi hän. Päivänpaiste oli taas kaikkien huomion esineenä. Katossa palavista öljylampuista lankesi valo hänen hikiselle otsalleen. Poskien pronssiväri oli tummentunut veren noustessa päähän. Hänen mustat silmänsä säihkyivät, ja hänen sieraimensa olivat laajentuneet ja jännittyneet. Sieraimet olivat suuret. Ne olivat

perintöä villeiltä esi-isiltä, joilta hän myös oli perinyt erinomaiset keuhkonsa ja avaran henkitorvensa.

"Kortit paranevat tänä iltana kerta kerralta", huomautti Kearns. "Ja sen vuoksi on velvollisuus sanoa: korota, Jack, korota. Ja minä korotan viidellätuhannella."

Päivänpaiste nojautui tuolinsa selkämykseen ja katseli öljylamppuun samalla kuin laski ääneen.

"Viime kierroksella oli aika yhdeksäntuhatta, ja minä kuulostin ja korotin yhdellätoistatuhannella – siis yhteensä kolmekymmentätuhatta. Voin enää vastata vain kymmenestä." Hän kumartui eteenpäin ja katsahti Kearnsiin. "Ostan siis kymmenellätuhannella."

"Voitte korottaa jos haluatte", vastasi Kearns. "Koiranne ovat viidentuhannen arvoiset tässä pelissä."

"Koiriani en pane peliin. Te saatte voittaa kultahiekkani, jopa huuhdontasoranikin, mutta koiristani ette saa ainoatakaan. Ilmoitin jo ostomääräni."

MacDonald tuumiskeli kauan. Kukaan ei liikahtanut, ei ainoatakaan kuiskausta kuulunut. Katselijoiden kasvoissa ei ainoakaan lihas värähtänyt. Kuului vain ilman veto valtavassa takassa ja ulkoa hirsiseinän vaimentamaa koirien ulvontaa. Yukonissa ei joka yö pelattu näin suurista summista. Tämä peli oli suoraan sanoen korkein, mistä seudun historia tiesi kertoa. Vihdoin ravintoloitsija virkkoi:

"Jos joku toinen voittaa, saa hän kiinnityksen Tivoliin."

Molemmat toiset nyökäyttivät päätään.

"Siis minäkin ostan kortit."

MacDonald lisäsi läjään viidentuhannen lippunsa.

Kukaan ei enää halunnut uusia kortteja. Yht'aikaa miehet ääneti laskivat korttinsa pöydälle, kaikkien katselijoiden kurottaessa kaulaansa paremmin nähdäkseen. Päivänpaisteella oli neljä rouvaa ja ässä, MacDonaldilla neljä sotamiestä ja ässä sekä Kearnsilla neljä kuningasta ja kolmonen. Kearns pyyhkäisi panokset molemmilla käsivarsillaan omalle pöydänsyrjälleen. Hänen kätensä vapisivat.

Päivänpaiste otti ässänsä ja pannen sen MacDonaldin ässän viereen sanoi:

"Tämä minut petti, Mac. Tiesin, että vain kuninkaat saattoivat voittaa minut, ja hänellä oli ne."

"Minkälaiset kortit teillä oli?" hän vilkkaasti kysyi kääntyen Campbellin puoleen.

"Neljän samanvärisen sarja, joka olisi voinut jatkua kummallekin taholle – hyvät pelikortit."

"Varmasti. Siitä olisi voinut tulla viiden sarja tai olisitte ainakin saanut viisi samanväristä."

"Kyllähän minä sitä ajattelin", sanoi Campbell murheissaan. "Minulle juttu maksoi kuusituhatta."

"Olisitte jatkanut", sanoi Päivänpaiste naurahtaen. "Silloin en minäkään olisi saanut neljättä rouvaani. Nyt minun on tehtävä postinkuljetussopimus Billy Rawlinsin kanssa ja sitten kiireesti Dyeaan. Suuriko on saaliinne, Jack?"

Kearns ryhtyi laskemaan, mutta oli liian hermostunut.

Päivänpaiste veti panosläjän puoleensa pöydän poikki ja järjesti sitten varmoin sormin pelimerkit ja velkakirjat eri läjiin ja laski hämmästyttä summan.

"Satakaksikymmentäseitsemäntuhatta", ilmoitti hän. "Olette nyt varakas mies, Jack."

Voittaja hymyili, nyökäytti päätään, mutta ei saanut sanaa suustaan.

"Tarjoisin ryypyt", sanoi MacDonald, "mutta tämä talo ei enää ole minun."

"Kyllä se on teidän", sanoi Kearns, ensin kostuttaen kielellä huuliaan. "Velkakirjanne on rahanarvoinen kuinka kauan tahansa. Mutta minä tarjoan juomat."

"Ryypätkää mitä haluatte, voittaja maksaa!" huusi Päivänpaiste kaikille ympärillään oleville, nousi samalla tuoliltaan ja tarttui Neidon käsivarteen. "Pistetään tanssiksi, kuuletteko. Yö on vasta alullaan; ja huomenna minulla on paljon puuhia. Kuulkaa, Rawlins, minä suostun tuohon sopimukseen. Minä lähden matkaan tänä aamuna kello yhdeksän – vai? Tulkaa kaikki mukaan! Missä viulunvinguttaja on?"

3

Tämä oli Päivänpaisteen yö. Hän oli remuavan juhlan keskipiste ja johtaja, väsymätön ilontuoja, joka tartutti kujeiluhulun muihinkin. Mikään kuje ei ollut liian hurja hänen tovereittensa mielestä, ja kaikki yhtyivät ilonpitoon, vaikka se

vähitellen muuttuikin mielettömäksi hoilaamiseksi ja hurjaksi hihkumiseksi. Kenenkään ei tarvinnut olla huolissaan eikä kainostella. Yukonissa tiedettiin, että kun yö oli Päivänpaisteen, niin viha ja murhe oli kiellettyä. Hänen yönään ei kukaan uskaltanut riidellä. Ennen sellaisia joskus oli tapahtunut, ja miehet olivat silloin oppineet, mitä kelpo tappelu on, ja he olivat saaneet sellaisen löylytyksen, jonka ainoastaan Päivänpaiste saattoi antaa. Hänen yönään täytyi nauraa ja olla onnellinen tai mennä kotiin.

Päivänpaiste oli väsymätön. Tanssien välillä hän maksoi velkansa Kearnsille antamalla kahdenkymmentuhannen arvosta kultahiekkaa ja siirtämällä hänelle oikeutensa Moosehiden valtauksiin. Samaten järjesti hän postinkuljetussopimuksensa Billy Rawlinsin kanssa ja ryhtyi valmisteluihin. Hän lähetti sananviejän kiireesti hakemaan Kamaa, koiriensa ajajaa, joka oli tananaw-intiaani ja oli joutunut kauas heimonsa asuinsijoilta valkoihoisten riistäjien palvelukseen. Kama tuli Tivoliin, pitkänä, laihana, jäntevänä, turkit yllään, äänettömänä ja välittämättä juhlijoista, jotka remusivat hänen ympärillään Päivänpaisteen antaessa hänelle määräyksiään.

"Jaa", sanoi Kama, laskien sormillaan määräyksiä. "Saatava kirjeitä Rawlinsilta. Tavarat rekeen. Ruokaa Selkirkiin saakka – kai haluatte koiranruoan riittävän Selkirkiin saakka."

"Riittävästi koiranruokaa, Kama."

"Jaa. Laittaa reki kuntoon kello yhdeksäksi. Tuoda

lumikengät. Ei tuoda telttaa. Entä mitä muuta?"

"Ei mitään", vastasi Päivänpaiste päättäväisesti. "Paljon pakkasta."

"Luuletko työtämme helpoksi, vai? Viemme paljon kirjeitä sinne ja tuomme takaisin paljon kirjeitä. Olet voimakas mies. Paljon pakkasta, paljon työtä, kaikki hyvin."

"Ehdottomasti hyvin", murahti Kama alistuen kohtaloonsa. "Valmis kello yhdeksän."

Hän teki täyskäännöksen intiaanisaappaattensa koroilla ja lähti huoneesta, järkähtämättömänä, sfinksin kaltaisena, tervehtimättä ketään, katsahtamatta oikeaan tai vasempaan. Neito vei Päivänpaisteen syrjään muista.

"Kuulehan, Päivänpaiste, sinulla on varmaankin matti kukkarossasi", sanoi hän hiljaa.

"En ole mikään kitupiikki."

"Minulla on kahdeksantuhatta Macin kassakaapissa", alkoi tyttö.

Mutta Päivänpaiste keskeytti hänet. Esiliinannauha kangasti hyvin lähellä hänen mielikuvituksessaan, ja hän arkaili kuin kesytön varsa.

"En tarvitse", sanoi hän. "Rahattomana tulin maailmaan, rahattomana lähden ja rahattomana olen kulkenut suurimman osan elämäni. Tule, mennään tanssimaan."

"Mutta kuulehan", suostutteli Neito. "Minä en tarvitse rahojani. Lainaisin ne sinulle – alkuun päästäksesi", lisäsi hän nopeasti nähdessään Päivänpaisteen käyvän levottomaksi.

"En huoli keltään apua", oli vastaus. "Tulen omillani toimeen. Ja kun sitten jolloinkin pääsen hyvälle saaliille, on se kokonaan minun. Ei kiitos, tyttöseni! Olen hyvin kiitollinen. Aion nyt hankkia leipäni postinkuljetuksella."

"Päivänpaiste", kuiskasi tyttö hellästi.

Mutta taitavasti teeskennellen äkillistä hurjapäisyyttä Päivänpaiste vei tytön tanssihuoneeseen. Ja kun he liitelivät valssin pyörteissä, mietiskeli Neito, miten kova sydän olikaan tuolla miehellä, joka vei häntä karkelossa ja vastusti kaikkia hänen houkutusiaan.

Kello kuudelta aamulla, paljosta paloviinasta huolimatta, Päivänpaiste vielä täysissä voimissaan väänsi joka miehen käden tarjoilupöytään. Kädenvääntäminen tapahtui siten, että kaksi miestä asettui vastatusten, oikean käden kyynärpäät tarjoilupöydällä, ja tarttuivat kumpikin vastustajansa oikeaan käteen, koettaen sitten painaa vastustajansa kättä pöytään. Mies toisensa perästä tuli mitteleämään voimiaan hänen kanssaan, mutta kukaan ei taivuttanut hänen kättään pöytään. Kookkuudestaan huolimatta joutuivat Olaf Henderson ja Ranskan-Louis tappiolle. Kun he väittivät hänen saavan voitostaan kiittää salatemppeja ja erikoisesti harjoitelleen lihaksiaan tätä varten, haastoi hän heidät toisenlaisille kilpasille.

"Kuulkaa te kaikki!" huusi hän. "Aion tehdä kaksi temppua: ensin punnitsen kultahiekkakukkaroni ja panen sitten sen veikkaan, että teidän kaikkien nostettua lattiasta niin monta jauhosäkkiä kuin kykenette, minä panen vielä kaksi säkkiä lisää

ja nostan kaikki tyynni pulskasti lattiasta."

"Minä suostun, hitto vie, vetoon!" jyrisi Ranskan-Louis ääni ylinnä muita.

"Maltahan!" huusi Olaf Henderson. "Kelvannen minä yhtä hyvin kuin sinäkin. Minä otan puolet vedosta."

Päivänpaisteen kultahiekkakukkaro punnittiin, ja sen arvoksi tuli neljäsataa dollaria. Louis ja Olaf jakoivat keskenään vetomäärän. MacDonaldin varastosta haettiin viidenkymmenen naulan jauhosäkkejä. Muut miehet koettivat ensin voimiaan. He asettuivat kahdelle tuolille, jauhosäkit pantiin lattialle ja sidottiin yhteen köydellä. Useat saattoivat täten nostaa neljä tai viisisataa naulaa, kun taas muutamien onnistui nostaa kuusikinsataa. Sitten kävivät nuo kaksi jättiläistä käsiksi säkkeihin, sitoen yhteen seitsemänsataa naulaa yhteensä painavat jauhosäkit. Ranskan Louis lisäsi vielä yhden säkin ja nosti seitsemänsataaviisikymmentä naulaa. Olaf lisäsi vielä yhden säkin, mutta kumpikaan ei voinut nostaa kahdeksaasataa naulaa. Kerran toisensa perästä he koettivat, hiki virtasi heidän otsaltaan, ja heidän luunsa natisivat. Kumpikin sai säkkiläjän liikkumaan, mutta he eivät saaneet sitä kohoamaan lattiasta.

"Hitto vie, Päivänpaiste, tässä vedonlyönnissä sinä suuresti erehdyit", sanoi Ranskan Louis ojentautuen ja astuen tuolilta. "Vain rautainen mies voi sen tehdä. Sata naulaa enemmän, mukamas! Ei kymmentäkään naulaa enempää."

Säkit tuotiin, mutta kun kaksi säkkiä oli lisätty, astui Kearns väliin.

"Vain yksi säkki on pantava lisää."

"Kaksi!" huusi joku. "Kaksi oli määrä vedossa."

"He eivät nostaneet viimeistä säkkiä", pani Kearns vastaan.

"He nostivat vain seitsemänsataa viisikymmentä."

Mutta Päivänpaiste torjui jalomielisesti tämän välitysyhteyden.

"Mitä hyödyttävät kaikki nuo turhat puheet? Mitä siitä, jos onkin yksi säkki liikaa. Jollen voi nostaa kolmea säkkiä lisää, en voi varmasti nostaa yhtäkään. Sitokaa ne yhteen."

Hän seisoj tuoleilla, kyyristyi ja taivutti hartiansa taaksepäin, kunnes sai köyden käsiensä väliin. Hän muutti hiukan jalkaansa, jännitti lihaksensa nostaakseen, ja antoi niiden sitten jälleen höltyä, ikäänkuin koetellen millä tavoin parhaiten saisi taakan nousemaan lattialta.

Ranskan-Louis, joka katseli epäuskoisena hänen yritystään, huusi:

"Päin mäntyä menee, Päivänpaiste!"

Päivänpaisteen lihakset jännittyivät toisen kerran ja nyt täydellä todella. Ja aivan huomaamatta, ilman äkillistä nykäystä tai ponnistusta, kohosi yhdeksänsadan naulan taakka lattiasta ja heilui edestakaisin hänen jalkojensa välissä.

Olaf huokasi kuuluvasti. Neito, joka oli tietämättään jännittänyt lihaksensa niin, että teki kipeää, aivan herpaantui. Ranskan-Louis mutisi kunnioittavasti:

"Eläköön m'sieu Päivänpaiste! Minä olen suuri lapsi. Te olette suuri mies."

Päivänpaiste päästi taakkansa lattialle, hypähti tuolilta ja meni muiden edellä tarjoilupöydälle päin.

"Punnitkaa!" huusi hän työntäen kukkaronsa punnitsijalle, joka pani sinne neljänsadan dollarin arvosta kultahiekkaa vetonsa hävinneiden kukkaroista. "Tulkaa kaikki mukaan!" sanoi Päivänpaiste kääntyen.

"Juokaa mitä haluatte. Voittaja maksaa."

"Tämä on minun yöni!" huusi hän kymmenen minuuttia myöhemmin. "Olen yksinäinen urossusi ja olen nähnyt kolmekymmentä talvea. Tämä on syntymäpäiväni, minun ainoa päiväni vuodessa, ja minä voin juottaa joka miehen humalaan. Tulkaa kaikki ulos! Aion heittää teidät kaikki lumeen. Tulkaa pihalle, kaikki arkajalat ja taikinanjuuret¹, niin minä kastan teidät."

Meluava joukko virtasi ulos ovista, kaikki muut paitsi viinurit ja pahimmat viinanjumalan palvelijat. MacDonaldissa heräsi yht'äkkiä omanarvontunto, ja hän läheni Päivänpaistetta käsi ojona.

"Mitä? Tekö ensin?" sanoi Päivänpaiste nauraen ja puristi hänen kättään kuin tervehtiessä.

"Ei ei", vastusti toinen kiireesti. "Aioin vain onnitella teitä syntymäpäivänne johdosta. Kohteliaisuudesta voitte paiskata minut lumeen. Mitä mahdollisuuksia minulla on pitää puoliani

¹ "Arkajalat" = uusia tulokkaita, joiden jalat matkataipaleilla vielä arastuvat. – "Taikinanjuuret" = vanhoja, kokeneita kullankaivajia, saaneet nimensä siitä, että leipoessaan käyttävät entisajan tapaan "taikinanjuurta" eikä tehdashiivaa.

miestä vastaan, joka nostaa yhdeksänsataa naulaa?"

MacDonald painoi satakahdeksankymmentä naulaa, ja Päivänpaiste tarttui häneen vain toisella kädellään, nosti ravintolanomistajan äkkiä maasta ja heitti hänet suin päin kinokseen. Nopeasti lennätti hän sitten lähimmät puolitusinaa miestä lumeen. Vastarinta oli hyödytöntä. He lensivät suin päin hänen käsistään, loukkaantumatta, kaikenlaisiin hullunkurisiin asentoihin pehmeään lumeen. Pian kävi vaikeaksi tähtien himmeässä välkkeessä erottaa niitä, jotka jo oli heitetty lumeen, ja niitä, jotka odottivat vuoroaan, ja Päivänpaiste rupesi tunnustelemaan heidän selkäänsä ja hartioitaan, päätellen heidän tilansa siitä, olivatko ne vai eivätkö olleet lumisia.

"Joko olette kastettu?" kuului hänen yksitoikkoinen kysymyksensä, kun hän ojensi hirveät kätensä.

Muutama kymmen virui jo lumessa pitkässä rivissä, ja toiset polvistuivat teeskennellen nöyryyttä, ripottivat lunta päänsä päälle ja väittivät, että toimitus oli täytetty. Mutta viisi miestä seisoj pystyssä – Pohjois-Amerikan itäisen aarniometsien uutisasukkaita ja rajamaan miehiä, jotka olivat innokkaat kilpailemaan joka miehen syntymäpäivänä.

He olivat käyneet oppia ja kasvaneet miehiksi mitä ankarimmassa koulussa, he olivat monien mellakoiden ja tappeluiden sankareita, he olivat veren ja hien uupumattomia miehiä. Eikä heiltäkään puuttunut sitä, mitä Päivänpaisteella oli niin suuressa määrin, nimittäin aivojen ja lihasten miltei täydellistä sopusuhtaisuutta. Heille ja heidän elämässään se oli

luonnollista, eikä se Päivänpaisteellekaan ollut mikään ansio. Tämän lahjan hän oli saanut jo syntyessään. Hänen hermonsia olivat herkemmat kuin muiden, hänen sieluntoimintansa, joista tahdon toiminta oli täydellisimmäksi kehittynyt, olivat nopeammat kuin muiden. Hänen lihaksensakin, vaikka ne ainekokoomukseltaan olivatkin samanlaiset kuin muiden lihakset. Hän oli nyt sellainen. Hänen lihaksensa toimivat nopeasti ja rajusti kuin räjähdysaine. Hänen ruumiinsa oli vipu, joka toimi yhtä varmasti, oli kysymyksessä leikki tai tosi. Ja kaiken liiman lisäksi hänessä oli tuota yliluonnollista voimaa, jonka on saanut osakseen tuskin yksi ihminen miljoonista voimaa, joka ei riipu ruumiin suuruudesta, vaan sen laadusta, elimistön erinomaisuudesta ja lihasten aineen verrattomuudesta. Hän pani lihaksensa toimimaan niin nopeasti, että ennenkuin toinen sen huomasi ja ryhtyi vastarintaan, lihasten toiminnan tarkoitus oli jo saavutettu. Ja hän puolestaan huomasi vastustajan aikoman otteen niin nopeasti, että hän joko kokonaan vapautui siitä tai teki ajoissa vastaotteen.

"Vai olisi minun käytävä käsiksi kaikkiin teihinkin", virkkoi Päivänpaiste tuolle odottavalle ryhmälle. "Voitte tekin yhtä hyvin heittäytyä lumeen ja kastaa itsenne. Te saatatte voittaa minut jonakin muuna päivänä, mutta syntymäpäivänäni haluan tulla tunnustetuksi miesten parhaaksi. Pat Hanrahan näyttää kovin halukkaalta. Tulehan, Pat."

Pat Hanrahan, entinen ammattinyrkkeilijä ja suurtappeli, astui esiin. Nuo kaksi miestä kävivät toisiinsa käsiksi, mutta

kohta alussa Päivänpaiste teki puolinelsonin ja lennätti armotta irlantilaisen pää edellä lumihankeen. Joe Hines, entinen merimies, joutui samanlaisella tempulla hankeen niin rajusti kuin hän olisi pudonnut kaksikerroksisen rakennuksen harjalta – "ennenkuin vielä ennätti olla varuillaan", kuten hän väitti.

Kaikki tämä ei vielä ollut uuvuttanut Päivänpaistetta. Hän ei edes ollut hengästynyt. Itse asiassa ei hänen ponnistuksiinsa ollutkaan kulunut aikaa. Hänen ruumiinsa loimi hetken äkisti ja rajusti ja sitten seuraavana hetkenä jälleen vaipui lepoon. Niinpä Doc Watson, harmaapartainen, raudanvankka mies, jonka menneisyydestä ei kukaan mitään tiennyt, pelätty tappelupukari, joutui hankeen sekunnin murto-osassa, ennenkuin ennätti tehdä tavallisen rajun hyökkäyksensä. Kun hän juuri kyyristyi hyökätäkseen, oli Päivänpaiste hänen kimpussaan ja lannisti hänet täydellisesti hirveällä vauhdilla. Olaf Henderson, joka otti oppia tästä, aikoi nujertaa Päivänpaisteen yllättämällä ja hyökkäsi hänen kimppuunsa sivulta, kun Päivänpaiste juuri ojensi kättään auttaakseen Watsonin pystyyn. Päivänpaiste kaatui kättensä varaan saaden kylkeensä aimo töytäyksen Olafin polvesta. Olaf itsekin kompastui Päivänpaisteeseen. Ennenkuin hän ennätti nousta, oli Päivänpaiste keikauttanut hänet selälleen ja pesi lumella hänen kasvojaan ja korviaan, pistäen muutaman kourallisen lunta hänen niskaansakin.

"Hitto vie, olen minä mies siinä kuin Päivänpaistekin", mutisi Olaf hangesta kömpiessään, "mutta kautta Jupiterin, en tosiaankaan ole ennen nähnyt sellaista heittoa."

Ranskan-Louis oli viimeinen noista viidestä ja hän oli nähnyt tarpeeksi tietääkseen olla varuillaan. Hän kierteli ja kaarteli hyvän aikaa, ennenkuin ryhtyi asiaan. Ja hyvän aikaa he sitten vielä ponnistelivat kummankaan saamatta voittoisaa otetta. Mutta vihdoinkin, juuri kun kamppailu alkoi käydä jännittäväksi, Päivänpaiste teki yhden noita hänelle ominaisia salamannopeita liikkeitä. Hän muuttui pelkäksi joustavaksi vipuvoimaksi, ja sitten hänen lihaksensa äkkiä toimivat. Ranskan-Louis rynnisteli niin, että hänen isot luunsa rutisivat, ja kuitenkin hän joutui suinpäin hankeen.

"Voittaja maksaa!" huudahti Päivänpaiste päästyään vastustajastaan ja rientäen ennen muita Tivoliin. "Tulkaa kaikki! Tätä tietä!"

He nojasivat pitkään tarjoilupöytään kaksi- tai kolmimiehisinä ryhminä ja tömistelivät lämpimikseen intiaanisaappaitaan lattiaan – ulkona oli pakkasta enemmän kuin kuusikymmentä astetta². Bettles, vanhain miesten parhaimpia, oli kyseessä työ tai vaara, lakkasi hoilaamasta laulua "sassafras-puun juuresta" ja hoiperteli onnittelemaan Päivänpaistetta. Mutta samassa hänen päähänsä pälkähti, että hänen oli pidettävä puhe, ja hän korotti äänensä kaikuvaan mahtiponteen:

"Sanon teille, pojat, että minä ylpeilen siitä, että voin sanoa Päivänpaistetta ystäväkseni. Me kuljimme entiseen? aikaan yhdessä tuntemattomia intiaanipolkuja, ja hän on, piru vie, kahdeksantoista karaatin kultaa saappaista ylöspäin, senkin

² Fahrenheitin asteikon mukaan, jota käytetään kaikissa englanninkielisissä maissa.

vanha kapinen koiraluuska, on totisesti. Hän oli poikanulikka, kun ensin tuli tälle seudulle. Hänen iässään teillä, pojat, tuskin korvantaustat vielä olivat kuivat. Hän ei milloinkaan ollut kakara. Hän on syntynyt täysikasvuisena miehenä. Ja sanon teille, että siihen aikaan täytyikin miehen olla mies. Silloin ei täällä ollut veltostuttavaa sivistystä, niinkuin nyt jo alkaa olla." Bettles vaikenä niin kauaksi, että ennätti kiertää käsivartensa Päivänpaisteen niskaan, pusertaen hänet karhumaiseen syleilyyn. "Kun minä ja sinä, Päivänpaiste, muinoin ajoimme koirillamme tänne Yukoniin, niin ei taivaasta satanut lihalientä eikä kukaan antanut ryypyn paineeksi ilmaista ruokaa. Viritimme nuotiomme siihen, missä joku otus joutui saaliiksemme, ja enimmäkseen me elimme lohenperkkeillä ja jänisten suolilla – enkö ole oikeassa?"

Mutta kuullessaan naurunrähäkän, jonka hänen viime sanansa synnyttivät, hän päästi Päivänpaisteen karhunsyleilystään ja kääntyi julmistuneena joukkoon päin.

"Naurakaa vain, räkänokat, naurakaa! Sanon teille suoraan, ettei teistä parhainkaan ole kelvollinen solmimaan Päivänpaisteen saappaanvarsien pauloja. Eikö totta, Campbell? Eikö totta, Mac? Päivänpaiste on vanhaa kaarna, yksi vanhoja, rehtejä 'taikinanjuuria'. Eikä siihen aikaa ollut höyrylaivaa eikä postinkulkua, ja meidän oli hengenpitimiksi pureskeltava lohensuolia ja jäniksen perkkeitä."

Hän katsahti voitonriemuisena ympärilleen, ja hänen puhettaan seuranneiden hyvä-huutojen joukosta kuului kehoituksia, että Päivänpaiste nousisi puhumaan. Tämä

ilmoittikin suostuvansa. Haettiin tuoli ja hänet autettiin sille seisomaan. Hän ei ollut selvempi rähisevää joukkoa, jonka yläpuolelle hänet oli korotettu – hurjaa, karkeavaatteista joukkoa, missä joka miehellä oli jalassaan intiaanisaappaat tai eskimokengät. Rukkaset riippuivat joka miehen kaulalla, ja nahkaiset korvalaput oli nostettu ylös, joten ne muistuttivat muinaisten viikinkien kypäränsiipiä. Päivänpaisteen tummat silmät välähtivät, ja väkevät juomat olivat tummentaneet hänen poskiensa pronssinvärin. Häntä tervehtivät joka taholta innokkaat huudot, jotka saivat hänen silmänsä liikutuksesta kosteiksi, vaikka useat äänet olivatkin sammaltavia, humalan sotkemia. Niin, siten ovat miehet käyttäytyneet, juhlineet, tapelleet ja reuhanneet joko pimeissä luolissa tai nuotion ääressä kyyröttäen, Rooman keisarinpalatseissa ja rosavoritarien kalliolinnoissa tai nykyajan pilvenpiirtäjissä ja merikaupunkien tillikoissa. Juuri sellaisia olivat nämäkin miehet, jotka napaseudun yössä loivat valtiota: suurisuisia, juopuneita ja räyhääviä, leväten muutamina hurjina unhotuksen hetkinä sankarillisen kamppailunsa julmasta todellisuudesta. He olivat nykyajan sankareita, eivätkä he olleet missään suhteessa huonompia kuin edeltäjänsä.

"Noh, pojat, en oikeastaan tiedä, mitä sanoisin", alkoi puhua Päivänpaiste verkkaan ja hiljaisesti, järjestellen sekavia ajatuksiaan ja tunteitaan. "Kerronpa teille pienen kaskun. Minulla oli alhaalla Juneaussa yhtiömies. Hän oli kotoisin Pohjois-Carolinasta, ja hänellä oli tapana kertoa minulle tämä

sama juttu. Se tapahtui vuoristossa hänen kotiseudullaan, ja silloin oli häät. Saapuvilla olivat koko perhe ja kaikki ystävät. Pappi oli juuri pääsemässä loppuun ja sanoi: 'Ne jotka Jumala on yhteen liittänyt, niitä ei ihmisten pidä erottaman.'

"Pastori", sanoi sulhanen, 'minusta sananne eivät sattuneet muodollisesti vallan oikein. Haluan, että vihkimiseni tapahtuu moitteettomasti.'

"Kun savu oli hälvennyt, katsoi morsian ympärilleen ja näki kuolleen sulhasen, kuolleen papin, kuolleen veljen, kaksi kuollutta enoa ja viisi kuollutta häävierasta.

"Silloin hän huokasi syvään ja lausui: 'Luulenpa uudenaikaisten, nopeasti laukeavien revolverien vieneen hiiteen tulevaisuudentoiveeni.'

"Ja niin sanon minäkin teille kaikille", lisäsi Päivänpaiste, kun naurunrähäkkä oli hiljentynyt, "Jack Kearnsin neljä kuningatarta ovat vieneet hiiteen tulevaisuudentoiveeni. Minulla on matti kukkarossani, ja minun on taivallettava Dyeaan..."

"Aiotko lähteä karkuun?" kysyi joku.

Hänen kasvonsa vääntyivät silmänräpäyksen ajaksi vihasta, mutta seuraavassa silmänräpäyksessä oli hänen hyvä tuulensa palannut.

"Tiedän, että vain leikillänne pistätte nenänne asiaan, joka ei teille ensinkään kuulu", sanoi hän hymyillen.

"Tietenkään minä en aio karata näiltä mailta."

"Vannomatta paras, Päivänpaiste", sanoi sama ääni.

"Pysyn sanassani. Tulin ensimmäisenä Chilcootin poikki

vuonna 83. Kuljin solassa lumimyrskyssä, paita riekaleina ja eväinäni kupponen jauhoja. Sain sinä talvena elantoni Juneaussa ja keväällä kuljin vielä kerran solan poikki. Ja sitten vielä kerran pakotti nälänhätä minut lähtemään. Seuraavana keväänä palasin ja vannoin, etten poistuisi täältä, ennenkuin olen päässyt varakkaaksi. Ja täällä olen pysynyt ja täällä minä nyt olen enkä aio lähteä täältä. Vien postin ja palaan rehellisesti. En pysähdy yöksikään Dyeaan. Ennätän Chilcoottiin pian, vaihdan koiria ja otan postin ja koiranruokaa. Ja vannon vielä kerran kautta helvetin tulen ja Johannes Kastajan pään, etten pötki paremmille markkinoille, ennenkuin olen täällä koonnut omaisuuden. Ja sanon teille, ettei se saakaan olla mikään tavallinen omaisuus."

"Mikä sinusta on rikkautta?" kysyi Bettles alhaalta, hellästi hyväillen Päivänpaisteen jalkoja.

"Niin, kuinka paljon? Mikä on teidän mielestänne rikkautta?", huusivat toiset.

Päivänpaiste mietiskeli hetkisen tiukkaan.

"Neljä tai viisi miljoonaa", sanoi hän hitaasti kohottaen kättään, vaatiens hiljaisuutta, kun hänen ilmoittamansa määrä otettiin vastaan ivahuudoin. "Niin, minä olen itsepäinen ja panen alkumääräksi miljoonan. Enkä lähde maasta unissanikaan vähemmällä."

Taas kuului ivahuutoja. Koko Yukonista ei siihen mennessä vielä oltu saatu edes yhteensä viiden miljoonan edestä kultaa, eikä kukaan ollut tehnyt sadantuhannen löytöä, miljoonista puhumattakaan.

"Kuulkaa kaikki. Olette nähneet Jack Kearnsin voiton tänä yönä. Näitte hänen epäröivän, ennenkuin hän osti uudet kortit. Hänen kolme kuningastaan eivät riittäneet. Mutta hän tiesi, että hän vielä saattoi saada yhden kuninkaan, se oli hänen voitonmahdollisuutensa, – ja hän sai tuon kuninkaansa. Ja vakuutan teille, että minullakin on kortit ja voitonmahdollisuuteni. Yukonissa löydetään kohta oikea kulta-äärre. En tarkoita tavallisia Moosehiden ja Birch Creekin kaltaisia kultasuonia. Tarkoitan oikein huikeata kullanrunsautta. Sanon teille, että se synnyttää kansainvaelluksen, jota ei mikään voi estää. Sinne saatte seurata intiaanisaappaatteni jälkiä lähimmässä tulevaisuudessa, jos mielitte löytää minut – jostakin Stewart-joen, Indian-joen tai Klondyke-joen seutuvilta. Kun olen tuonut postin takaisin, lähdän sinne niin nopeasti, että lumi vain tuiskuaa ympärilläni. Kultaa tulee, toverit, kultaa pelkästä ruohikostakin, sata dollaria yhdestä huuhdontakattilasta. Te uskotte, että helvetti on irti, kun tämä kulturalöytö on tehty."

Hän kohotti lasinsa huulilleen.

"Toivon, että te kaikki silloin tulette upporikkaiksi."

Hän joi ja astui alas tuolilta, joutuen toisen kerran Bettlesin karhunsyleilyyn.

"Jos olisin teidän sijassanne, Päivänpaiste, en lähtisi tänään", neuvoi Joe Hines, käytyään katsomassa oven ulkopuolella olevaa väkiviinalämpömittaria. "Nyt on oikein paukkuva pakkanen. Nyt on kuusikymmentäkaksi astetta kylmää ja lämpömittari vielä laskee. On parempi odottaa ilmanmuutosta."

Päivänpaiste nauroi, ja vanhat erämiehet hänen ympärillään nauroivat.

"On juuri teidän keltanokkien tapaista pelätä pientä pakkasta", sanoi Bettles. "Ja anteeksiantamattoman vähän te tunnette Päivänpaistetta, jos luulette, että pakkanen häntä pidättää."

"Voi ainakin jäädyttää hänen keuhkonsa, jos hän nyt lähtee matkaan", kuului vastaus.

"Jäädyttää paperia ja siirappikaramellia! Kuulkaahan, Hines, olette ollut näillä mailla kolme vuotta. Ette ole vielä tottunut ilmanalaan. Olen nähnyt Päivänpaisteen taivaltaavan yhdessä päivässä viisikymmentä mailia Koyokukia pitkin, kun lämpömittari näytti seitsemääkymmentäneljää."

Hines ravisti päätään murheellisena.

"Keuhkot siellä jäätyy", valitti hän. "Jos Päivänpaiste lähtee taipaleelle ennenkuin tulee ilmanmuutos, ei hän ikinä pääse perille – ja hänen on taivallettava levähtämättä."

"Dyeaan on tuhat mailia", ilmoitti Bettles kiiveten tuolille ja tukien huojuvaa ruumistaan kiertämällä kätensä Päivänpaisteen kaulaan. "Sanon, että sinne on tuhat mailia, ja suurin osa tiestä on ummessa, mutta lyön vetoa, että Päivänpaiste ennättää Dyeaan kolmessakymmenessä päivässä."

"Se on keskimäärin kolmekymmentäkolme mailia päivässä", varoitti Doc Watson, "ja olen toki itsekin ollut taipaleella. Lumimyrsky Chilcootissa tukkeaisi häneltä tien viikoksi."

"Mitä vielä", vastasi Bettles. "Päivänpaiste suorittaa vielä

paluumatkankin kolmessakymmenessä päivässä, ja minä lyön vetoa viisisataa dollaria, että niin käy kuin sanon lumimyrskyistä huolimatta."

Sanojensa vahvikkeeksi hän otti esiin aimo makkaran kokoisen kultahiekkakukkaron ja löi sen tarjoilupöytään. Doc Watson paiskasi kukkaronsa viereen.

"Malttakaahan!" huusi Päivänpaiste. "Bettles on oikeassa, ja minäkin haluan olla vedossa mukana. Lyön vetoa viisisataa dollaria siitä, että olen kuudenkymmenen päivän kuluttua tästä päivästä Tivolin ovella Dyeen posti mukanani."

Kuului epäluuloista murinaa, ja tusina miehiä otti esiin kukkaronsa.

Jack Kearns tunkeutui joukkoon ja vaati puheenvuoroa.

"Minä yhdyn vetoon, Päivänpaiste", huusi hän. "Kaksi yhtä vastaan, ettette tee sitä – seitsemässäkymmenessä päivässä."

"Ei mitään almuja, Jack", kuului vastaus. "Vetosumma on sama kummallakin puolen ja aika on kuusikymmentä päivää."

"Seitsemänkymmentäviisi päivää ja kaksi yhtä vastaan, ettette tee sitä", intti Kearns. "Rantajää on haurasta."

"Mitä minulta voititte, on teidän", sanoi Päivänpaiste. "Ette, piru vieköön, saakaan sitä tällä tavalla annetuksi minulle takaisin. En tahdo lyödä vetoa kanssanne. Te koetatte antaa minulle rahaa. Mutta sanonpa teille jotakin, Jack, minulla on vielä muita mahdollisuuksia. Voitan sen takaisin lähipäivinä. Odottakaahan vain, kunnes suuri kultasuoni löytyy. Silloin pelaamme me, te ja minä, sellaista peliä, jota ei miehen tarvitse hävetä." He puristivat

toistensa kättä.

"Luonnollisesti hän sen tekee", kuiskasi Kearns Bettlesin korvaan. "Ja minä lyön vetoa, että Päivänpaiste saapuu takaisin kuudenkymmenen päivän kuluessa."

Billy Rawlins päätti vedon, ja Bettles syleili Kearnsia innoissaan.

"Kautta Jupiterin, tahtoisinpa minäkin olla mukana tässä vedossa", sanoi Olaf Henderson, vetäen Päivänpaisteen pois Bettlesin ja Kearnsin luota.

"Voittaja maksaa!" huusi Päivänpaiste, päättäen vedon. "Ja minä tulen varmasti voittamaan, ja kuusikymmentä päivää on pitkä ryyppyjen väli, joten minä maksan nyt. Sanokaa mitä juomia haluatte!"

Whiskylasi kädessä kiipesi Bettles takaisin tuolilleen ja keinuen edestakaisin lauloi ainoaa taitamaansa laulua: —

Pyhäkoulun peruukeitten kera Henry Ward Beecher on,
käy sassafrasjuuresta juttu. Mut' kielellä paatuneitten sanan
selvitys ei lie mahdoton: mehu kielletyn puun on tuttu.

Ja sitten joukko kertasi kuorossa:

Mut' kielellä paatuneitten sanan selvitys ei lie mahdoton:
mehu kielletyn puun on tuttu.

Joku avasi ulko-oven. Heikko, harmaa valo kajasti huoneeseen.

"Päivä jo paistaa, päivä jo paistaa", huusi joku varoittaen.
Päivänpaiste vaikenä kesken puhettaan, meni ovelle ja laski

korvalappunsa alas. Kama seisoi ulkona reen vieressä. Se oli pitkä, kapea laitos, kuusitoista tuumaa leveä ja seitsemän ja puoli jalkaa pitkä, ja sen liistepohja oli kuusi tuumaa teräspohjaisia jalaksia ylempänä. Siinä oli hirvennahkahihnoilla sidotut, keveät, purjekankaaseen käärityt postipussit ja ruokaa ja varusteita koirille ja ihmisille. Sen edessä kyyrötti tavalliseen köyteen valjastettuina viisi huurrekarvaista koiraa. Ne olivat husky-koiria³, samansuuruisia ja – värisiä, kaikki tavattoman kookkaita ja kaikki harmaita. Julmasta kuonosta tuuheaan häntään saakka ne olivat niin metsäsusien näköisiä kuin herneet palossa ovat toistensa näköiset. Susia ne olivatkin, kesytettyjä tosin, mutta ulkonäöltään ja luonnonlaadultaan susia. Ylinnä kuorman päällä, sidehihnojen alle työnnettyinä ja valmiina heti käytettäväksi, oli kaksi paria lumikenkiä.

Bettles osoitti napajäniksen nahoista tehtyä vaippaa, joka pisti esiin pussin suusta.

"Tämä on hänen vuoteensa", sanoi hän. "Kuusi naulaa jäniksennahkaa. Lämpöisin peite, minkä alla hän milloinkaan on nukkunut, mutta minä en piru vieköön pysyisi siinä lämpimänä, enkä minäkään ole kehuimpia miehiä kylmää kestäämään. Päivänpaisteella palaa helvetin tuli ruumiissaan."

"En tahtoisi olla tuon intiaanin vaatteissa", huomautti Doc Watson.

"Päivänpaiste näännyttää hänet, näännyttää hänet varmaan", lauloi Bettles riemuitten. "Minä kyllä tiedän. Olen ollut

³ Husky: tavattoman vahva, kestävä, ilkeä ja viisas susikoira.

Päivänpaisteen kera taipaleella. Se mies ei ole milloinkaan elämässään ollut väsyksissä. Ei tiedä edes, mitä väsymys on. Olen nähnyt hänen tekevän työtä neljäkymmenen viiden asteen pakkasessa sukat märkinä. Kuka muu mies tahansa olisi menettänyt siinä henkensä."

Tällä välin Päivänpaiste sanoi jäähvyäisiä niille, jotka parveilivat hänen ympärillään. Neito tahtoi suudella häntä, mutta vaikka Päivänpaiste oli whiskyn juonnista tullut hiukan humalaan, hän osasi nytkin välttää esiliinannauhan. Hän suuteli Neitoa, mutta suuteli yhtä hartaasti noita kolmea muutakin naista. Hän veti käsiinsä pitkät käsineensä, ravisti koirat jalkeille ja asettui paikalleen ohjaustangon⁴ luo.

"Hei, liikkeelle kaunottaret!" huusi hän.

Koirat jännittivät koko painollaan kiinnitysköysiä, kumartuivat syvään ja kaivoivat kypälänsä lumeen. Ne vinkuivat kärsimättömästi, ja ennenkuin reki oli kulkenut parisenkymmentä jalkaa eteenpäin, täytyi Päivänpaisteen ja Karman juosta pysyäkseen tasalla. Ja juosten laskeutuivat miehet ja elukat alas rantaäyrystä Yukon-joen jälle ja katosivat harmaassa aamuhämärässä näkyvistä.

4

Joenjäällä, missä oli tallattu tie ja missä lumikengät

⁴ Ohjaustanko on vankka kanki, joka pistää esiin reensevin toisesta sivusta ja jolla rekeä ohjataan.

olivat tarpeettomat, kulkivat koirat kuusi mailia tunnissa. Pysyäkseen niiden tasalla oli noiden kahden miehen pakko juosta. Päivänpaiste ja Kama pitelivät vuorotellen ohjaustankoa, sillä siinä oli ankarin työ, kun samalla piti ohjata kiitävää rekeä ja pysytellä sen edellä. Toinen mies tuli reen jäljessä ja hyppäsi silloin tällöin rekeen levähtääkseen.

Se oli tiukkaa työtä, mutta se sai mielen virkeäksi.

He kulkivat juosten suurimman osan tallatusta tiestä. Heidän oli sitten vielä kuljettava tallaamatonta tietä, missä kolme mailia tunnissa oli hyvä saavutus. Sitten ei tullut enää kysymykseen reessä-ajo eikä levähtäminen eikä juoksu. Silloin oli reen ohjaaminen helpompaa, ja mies tuli siihen levähtämään, täytettyään ensin tehtävänsä kulkueen etunenässä, tallattuaan lumikengillä tietä koirille. Se työ oli kaikkea muuta kuin virkistävää. Ja sitten heillä vielä oli edessään taipaleita, missä oli mailimääriä kuljettava pitkin rosoisia jäärykkiöitä, jolloin onnen ollessa suotuista eteni vain pari mailia tunnissa. Olipa sellaisiakin välejä, lyhyitä tosin, mutta mahdottomia kiertää, missä oli rajusti ponnisteltava, jos mieli päästä mailin tunnissa.

Kama ja Päivänpaiste eivät puhelleet mitään. Heidän työnsä laatu esti heitä nyt puhelemasta, eikä muutenkaan ollut heidän luonteensa mukaista rupertella työtä tehdessä. Silloin tällöin, kun oli välttämätöntä, he lausuivat jonkin yksitavuisen sanan. Kama enimmäkseen tyytyi vain murahtelemaan. Välistä joku koirista vinkaisi tai ärähti, mutta ylimalkaan koiravaljakko juoksi ääntä päästämättä. Kuului vain reen jalasten kolkahtelua ja kitinää ja

reen liitosten natinaa.

Aivan kuin seinän läpi oli Päivänpaiste Tivolin surinasta ja melusta siirtynyt vallan toiseen maailmaan – äänettömyyden ja liikkumattomuuden maailmaan. Ei mikään liikkunut. Yukon uinaili kolmen jalan paksuisen jäävaippansa alla. Ei tuulen henkäyskään tuntunut. Ei yhtä nestepisaraa virrannut rannoilla kasvavien aarnikuusten ytimissä. Puut, joita painoi niin suuri lumitaakka kuin niiden oksat juuri ja juuri saattoivat kannattaa, olivat kuin kivettyneitä. Pieninkin vavahdus olisi saanut lumen putoamaan, mutta ei lumihiukkanenkaan pudonnut. Reki oli ainoa, missä oli liikettä ja elämää tässä juhlallisessa hiljaisuudessa, ja jalasten korviaviiltävä kitinä teki äänettömyyden vielä tuntuvammaksi.

Siellä oli kuollut maailma ja sitäpaitsi harmaa maailma. Sää oli kylmä ja kirkas; ilmassa ei ollut yhtään kosteutta eikä usvaa; taivas oli kuin harmaa vaippa. Tämä johtui siitä, että vaikk'ei ollut pilvenhattaraakaan taivaalla pimittämässä päivän kirkkautta, niin ei ollut aurinkoakaan valaisemassa. Kaukana etelässä kiipesi aurinko säännöllisesti puolipäiväpiiriin, mutta sen ja jäätyneen Yukonin välillä oli maapallon kaartuma. Yukon oli yön varjossa, ja päiväkin oli todellisuudessa vain pitkä hämärä. Neljännestä vailla kaksitoista, kun joen laajassa polvekkeessa avautui näköala etelään, näkyi taivaanrannalla hiukan auringon yläreunaa. Mutta se ei noussut luotisuoraan. Sen sijaan nousi se viistoon ja oli puolipäivän hetkenä vain kohottanut himmeän reunansa näköpiirin yläpuolelle. Se oli heikko, kalpea

aurinko. Sen säteissä ei ollut lämpöä, ja ihminen saattoi silmiään vahingoittamatta katsoa suoraan siihen. Ennenkuin se oli ennättänyt puolipäiväpiiriin, alkoi se kallistua takaisin näköpiirin alapuolelle, ja neljänneksen yli kahdentoista heitti maa jo varjonsa yli maiseman.

Miehet ja koirat kiiruhtivat eteenpäin. Päivänpaiste ja Kama olivat villi-ihmisiä. He saattoivat syödä epäsäännöllisesti, mitä heidän vatsoihinsa tuli. Kun sattui, ahmivat he aikalailla, ja kun sattui, kulkivat he pitkiä taipaleita syömättä mitään. Samoin kuin koiratkin söivät he vain kerran päivässä, ja harvoin enempää kuin naulan kuivattua kalaa mieheen. Heillä oli kova nälkä, ja kuitenkin he olivat erinomaisissa voimissa. Samoin kuin susienkin tapahtui heidän ruoansulatuksensa säästeliäästi ja täydellisesti. Ruoasta ei jäänyt käyttämättä mitään. Viimeinenkin ruoanhiukkanen muuttui voimaksi. Kama ja Päivänpaiste olivat vallan susien kaltaisia. He polveutuivat sukupolvista, jotka olivat kärsineet ja kestäneet, ja hekin kestivät. He tunsivat yksinkertaisen, alkeellisen säästäväisyyden. Vähäiset ruoka-annokset muuttuivat suunnattomaksi voimaksi. Ei mitään mennyt hukkaan. Sivistyksen veltostuttama mies, joka istui kirjoituspöydän ääressä, olisi laihtunut ja tullut alakuloiseksi eläessään ruoalla ja juomalla, jolla Kama ja Päivänpaiste pysyivät täysissä ruumiinvoimissa. He tiesivät, mitä ei kirjoituspöydän ääressä istuva mies milloinkaan tiedä, sen nimittäin, mitä on olla aina luonnollisesti nälissään, niin että voisi syödä joka tunti. Ruokahalua ei heiltä koskaan puuttunut; he

purivat ahnaasti kaikkea, mitä vain oli tarjolla, eivätkä tienneet mitään huonosta ruoansulatuksesta.

Kello kolmelta iltapäivällä muuttui pitkä hämärä yöksi. Tähdet syttyivät taivaalle, näyttäen hyvin läheisiltä ja kirkkailta, ja niiden valossa taivalsivat vielä koirat ja miehet eteenpäin. He olivat väsymättömiä. Eikä tämä ollut yhden päivän saavutus, vaan ensimmäinen kuudestakymmenestä sellaisesta päivästä. Vaikka Päivänpaiste oli viettänyt yön nukkumatta, tanssien ja juoden, ei se tuntunut jättäneen häneen mitään jälkiä. Tähän oli kaksi selitystä: ensiksikin hänen tavaton elinvoimansa ja toiseksi se seikka, että sellaiset yöt olivat harvinaisia hänen elämässään. Kirjoituspöydän miehen työkykyä olisi enemmän vahingoittanut kuppi kahvia ennen maatapanoa, kuin Päivänpaistetta vahingoitti kokonainen juoden ja remuten vietetty yö.

Päivänpaiste kulki ilman kelloa, hän *tunsi* ajan kulun. Kun kello hänen arvelunsa mukaan oli kuusi, rupesi hän katselemaan leiripaikkaa. Eräässä joen polvekkeessa kulki tie joen poikki. Kun he eivät olleet löytäneet sopivaa paikkaa, pyrkivät he vastakkaiselle ranta-äyrälle, joka oli mailin päässä. Mutta puolitiessä oli heitä vastassa jäärykkiö, joka vaati yhden tunnin ankarat ponnistukset. Viimein keksi Päivänpaiste sen mitä etsi, kuivuneen puun rantaäyrään suojassa. Reki saatiin sinne ylös. Kama mutisi tyytyväisesti, ja leirinteko alkoi.

Työnjako oli erinomainen. Kumpikin tiesi mitä hänen oli tehtävä. Päivänpaiste pilkkoi kirveellä kuivuneen männyn. Lumikengällä ja toisella kirveellä lapioi Kama yhden kahden

jalan paksuisen lumikerroksen Yukonin jäältä ja louhi jääpalasia keittämistä varten. Kuivalla koivuntuohella saatiin valkea syttymään, ja Päivänpaiste ryhtyi ruoanvalmistushommiin, Kaman irroittaessa reen ja antaessa koirille näiden annoksen kuivattua kalaa. Ruokasäkin hän heitti korkealle puuhun, jotteivät koirat ulottuisi siihen hyppäämällä. Sitten hän kaatoi nuoren kuusen ja karsi sen oksat. Aivan nuotion äärestä hän tallasi kovaksi pehmeän lumen ja peitti tallatun paikan oksilla. Tälle lattialle hän laski omansa ja Päivänpaiste vaatesäkit, joissa oli kuivia sukkia ja alusvaatteita ja heidän makuuvaippansa. Kamalla kuitenkin oli kaksi jäniksennahkavaippaa, kun Päivänpaisteella oli vain yksi.

He puuhasivat uutterasti, puhelematta, menettämättä yhtään aikaa turhaan. Kumpikin teki mitä tarvittiin, ajattelematta jättää toiselle pienintäkään sattuvaa tehtävää. Niinpä Kama näki, milloin tarvittiin lisää jäätä, ja toimitti sitä, Päivänpaiste taas korjasi lumikengän, jonka koira oli telmiessään työntänyt pois paikaltaan. Sillä aikaa kuin kahvi kiehui, silava kärisi ja omenakakkutaikina oli sekoitettu, ennätti Päivänpaiste panna tulelle ison padallisen papuja. Kama tuli takaisin, istahti kuusenoksille ja ryhtyi odottaessaan paikkaamaan valjaita.

"Luulenpa, että Skookum ja Booga hankkivat tappelua", huomautti Kama heidän aterioidessaan.

"Pidä niitä silmällä", kuului Päivänpaiste vastaus.

Ja tämä oli heidän ainoa keskustelunsa aterian aikana. Mutisten hampaittensa välistä kirouksen juoksi Kama yht'äkkiä

kekäle kädessään koirien luo ja erotti tappelevat elukat käyttämällä sitä aseenaan. Päivänpaiste pani syödessään jäälohkareita peltipannuun sulamaan. Aterian päätyttyä Kama kohensi tulta, pilkkoi lisää puita aamuksi ja palasi kuusenhavuvuoteelle ruveten taas valjaita korjaamaan. Päivänpaiste leikkasi silavasta isoja palasia ja pani ne porisevaan papupataan. Molempien intiaanisaappaat olivat märät ankarasta pakkasesta huolimatta; kun ei heidän enää tarvinnut jättää kuusenhavulavaansa, riisuivat he saappaansa ja ripustivat ne lyhyille oksille kuivamaan nuotion ääreen ja käänsivät niitä vähänväliä. Kun pavut olivat kypsyneet, kaatoi Päivänpaiste osan niistä säkkikankaasta tehtyyn puolentoista jalan pituiseen ja läpimitaten kolmen tuuman suuruiseen pussiin. Tämän hän sitten pani lumeen jäätymään. Loput pavuista jätettiin pataan aamiaiseksi.

Kello oli yhdeksän, ja he olivat valmiit käymään levolle. Koirien kiista ja tappelu oli aikoja sitten lakannut, ja väsyneet eläimet makasivat kyyryssä lumessa, jokaisen kuono ja jalat yhdessä rykelmässä tuuhean sudenhännän peittäminä. Kama levitti makuuturkkinsa ja sytytti piippunsa. Päivänpaiste kiersi itselleen ruskeasta paperista savukkeen, ja nyt syntyi illan toinen keskustelu.

"Luulen, että kuljimme lähes kuusikymmentä mailia", sanoi Päivänpaiste.

"Niin luulen minäkin", sanoi Kama.

He kääriytyivät vaippoihinsa riisuutumatta, kumpaisellakin

yllään villainen Mackinaw-takki *parkan* asemesta, jota he ennen olivat käyttäneet. Nopeasti, melkein samassa kuin olivat sulkeneet silmänsä, vaipuivat he uneen. Tähdet karkeloivat hyisessä avaruudessa ja revontulet loimusivat.

Päivänpaiste heräsi pimeässä ja herätti Kaman. Vaikka revontulet vielä loimusivatkin, oli uusi päivä jo alkanut. Aamiaiseksi oli heillä lämmitettyjä pannukakkuja, lämmitettyjä papuja, paistettua silavaa ja kahvia. Koirat eivät saaneet mitään, vaikka ne etäämmällä ahnaina kärkkyivät istuen lumessa, häntä kiertyneenä kápälien ympärille. Herkeämättä ne vähänväliä nostivat vuoroin toista, vuoroin toista etukápäläänsä, aivan kuin pakkanen olisi niitä nipistellyt. Pakkanen oli pureva. Kylmää oli vähintään 65 astetta, ja kun Kama paljain käsin valjasti koiria, täytyi hänen monta kertaa mennä nuotion ääreen lämmittelemään kohmettuneita sormiaan. Miehet laittoivat yhdessä reen matkakuntoon. He lämmittivät käsiään viimeisen kerran, vetivät kintaat käsiinsä ja ajoivat koirat rantatörmältä jokitielle. Päivänpaisteen arvelun mukaan oli kello seitsemän tienoissa, mutta tähdet karkeloivat vielä yhtä loistavina avaruudessa vihertävien revontulten liekehtivien säteitten himmeästi kajastaessa taivaanlaella.

Kaksi tuntia myöhemmin tuli äkkiä pimeä – niin pimeä, että he saattoivat pysytellä tiellä vain etupäässä vaistonsa avulla; ja Päivänpaiste tiesi nyt, että hänen ajanarvioimisensa oli ollut oikea. Se oli aamunkoittoa ennustava pimeys, joka ei missään ole sen tuntuvampi kuin Alaskassa talvella. Hitaasti, kuin

varkain, tunkeutui harmaa valo läpi pimeyden, ensin tuskin huomattavasti, niin että he miltei hämmästyen huomasivat tien häämöttävän jalkojensa alla. Sitten he saattoivat nähdä rekeä lähinnä olevan koiran ja vähitellen vihdoin koko valjakon ja lumiaavikot kummallakin puolen tietä. Sitten kangasti lähin rantaäyräs hetkisen, jälleen hävitäkseen näkyvistä, kangasti vielä toisen kerran ja jäi vihdoin näkyviin. Muutaman minuutin kuluttua tuli etäisempikin ranta, joka oli noin mailin päässä, vaatimattomasti näkyviin, ja edessä ja takana saattoi nähdä koko jäätyneen virran ja vasemmalla jonon teräväpiirteisiä, lumipeittoisia vuoria. Ja siinä kaikki. Aurinko ei noussut. Hämärä pysyi hämäränä.

Kerran juoksi ilves tien poikki juuri etumaisen koiran kuonon alitse ja katosi valkeaan metsään. Koirissa heräsivät metsäneläimen vaistot. Ne päästivät metsästysulvonnat, ravistelivat kaulahihnojaan ja kääntyivät tieltä lähteäkseen ajamaan ilvestä. Päivänpaiste huudahti kimakasti, ponnisteli ohjaustangosta pidellen ja sai reen kaatumaan pehmeään lumeen. Koirat pysähtyivät, reki käännettiin pystyyn, ja viisi minuuttia myöhemmin kiitivät he taas eteenpäin kovaksi tallatulla tiellä. Ilves oli ainoa elonmerkki, mitä he olivat kahteen päivään nähneet, ja sekin, juostessaan pehmeästi ja äänettömästi ja pian kadoten näkyvistä, oli pikemmin eloton aave kuin elollinen olento.

Kello kahdeltatoista, kun aurinko pilkisti esiin maapallon kaartuman takaa, he pysähtyivät ja laittoivat pienen nuotion

jälle. Päivänpaiste hakkasi kirveellä palasia jäätyneestä papukeitosta. Sulatettuna ja lämmitettynä oli tämä heidän koko ateriansa. He eivät keittäneet kahvia. Päivänpaiste ei sanonut tarvitsevansa keskellä päivää sellaista ylellisyyttä. Koirat tappelivat keskenään ja katselivat halukkaasti miesten aterioimista. Vain yöksi ne saivat kalanaulansa. Väliaikana ne saivat vain raataa.

Ankaraa kylmyyttä yhä jatkui. Vain rautaiset miehet jaksavat taivaltaa sellaisessa kylmyydessä, ja Kama ja Päivänpaiste olivat rotunsa parhaimpia. Mutta Kama tiesi, että toinen oli häntä voimakkaampi, ja lähtöhetkestä alkaen hän oli tietänyt joutuvansa tappiolle. Eipä silti, että hän olisi pienimmässäkään määrässä vähentänyt ponnistuksiaan tai auliuttaan, mutta häntä heikensi kuorma, jota hän kantoi mielessään. Hänen käytöksensä Päivänpaistetta kohtaan oli kunnioittava. Ollen järkähtämätön, vaitelias ja ylpeä ruumiinvoimistaan hän näki kaikki nämä ominaisuudet ruumiillistuneina valkoihoisessa toverissaan. Siinä oli mies, joka oli etevä seikoissa, joissa kannatti olla etevä, eikä Kama voinut olla häntä kunnioittamatta, – vaikk'ei millään tavalla sitä osoittanut. Ei ollut kumma, että valkoisen miehen rotu voitti, ajatteli hän, kun se synnytti tämänkaltaisia miehiä. Mitä voitonmahdollisuuksia intiaaneilla oli niin kestävän ja jäntevän rodun rinnalla? Ei intiaanikaan taivaltanut niin kylmällä säällä, ja heillä oli kuitenkin takanaan tuhansien sukupolvien kokemus; mutta nytpä olikin tuo veltosta Etelästä tullut Päivänpaiste heitä etevämpi, hän, joka vain nauroi heidän pelolleen ja

taivalsi kymmenen ja kaksitoista tuntia vuorokaudessa. Ja Päivänpaiste luuli voivansa kestää kolmenkymmenenkolmen mailin päivämatkoja kuusikymmentä päivää. Mutta kuinkahan käynee, kun tulee lumipyry tai kun he joutuvat umpitielle tai hauraalle rantajälle, joka reunusti sulia paikkoja?

Siihen mennessä Kama pani parastaan, ei milloinkaan nurkunut eikä milloinkaan koettanut päästä tehtäviään täyttämästä. Lämpömittarin näyttäessä kuuttakymmentäviittä astetta nolla-asteen alapuolella on hyvin kylmä. Koska vesi jäätyy lämpömittarin näyttäessä kolmeakymmentäkahta astetta nolla-asteen yläpuolella⁵, on siis kuusikymmentäviisi astetta kylmää yhdeksänkymmentäseitsemän astetta jäätymispisteen alapuolella. Jonkinlaisen käsityksen tämän merkityksestä voi saada kuvittelemalla samanlaista lämpötilan eroa päinvastaiseen suuntaan. Lämpömittarin näyttäessä sataakahtakymmentäyhdeksää lämpöastetta on polttavan kuuma päivä, ja kuitenkin tämä lämpötila on vain yhdeksänkymmentäseitsemän astetta jäätymispisteen yläpuolella. Kun kaksinkertaistaa tämän erotuksen, saa jonkinlaisen käsityksen pakkasesta, jossa Kama ja Päivänpaiste taivalsivat kahden pimeän välillä ja yön pimeässäkin.

Kaman posket paleltuivat ahkerasta hieromisesta huolimatta, ja niiden liha muuttui mustaksi ja sierettyneeksi. Niinikään paleltuivat lievästi hänen keuhkokudoksensa vaarallinen juttu ja selvä syy siihen, miksi ihmiselle on epäterveellistä

⁵ Fahrenheitin lämpömittarissa.

tarpeettomasti ponnistella kuudenkymmenenviiden asteen pakkasessa ulkoilmassa. Mutta Kama ei milloinkaan valittanut, ja Päivänpaisteella oli lämmityslaitos ruumiissaan, hän kun nukkui yhtä lämpimästi kuuden naulan jäniksennahkojen alla kuin Kama kahdentoista naulan.

Toisena yönä, viidenkymmenen mailin matkan jälkeen, he leiriytyivät lähellä Alaskan ja Luoteisalueen rajaa. Paitsi viimeistä lyhyttä taivalta Dyeaan oli loppumatkalla kuljettava Kanadan aluetta pitkin. Tien ollessa kovaa ja kun ei pitkään aikaan ollut satanut lunta, laski Päivänpaiste ennättävänsä Forty Mileen neljäntenä yönä. Hän ilmoitti sen Kamalle, mutta kolmantena päivänä alkoi lämpömittari nousta ja he tiesivät, että lunta oli odotettavissa; sillä Yukonissa seuraa lauhkeaa ilmaa aina lumisade. Tänä päivänä he tapasivat kymmenen mailin laajuisia jäärokykiöitä, joilla heidän oli käsivoimin nostettava reki tavaroineen päivineen suurten jäälohkareitten yli ja laskettava se taas alas. Koirat olivat tässä hyödyttömät, ja sekä ne että miehet väsyivät kovin epätasaista tietä pitkin ponnistellessaan. Yhden tunnin ylimääräinen juoksu korvasi vain osan menetetystä ajasta.

Kun he aamulla heräsivät, oli heidän vaippojensa päällä kymmenen tuuman paksuinen lumikerros. Koirat olivat hautautuneet sen alle eivätkä mielisuosioilla nousseet mukavasta pesästään. Tämä uusi lumi tiesi vaivalloista kulkua. Reen jalakset eivät luistaneet hyvin, ja toisen miehistä täytyi kävellä koirien edellä ja tallata tie kovaksi lumikengillä. Lumi oli aivan erilaista

kuin se, minkä etelässä asuvat tuntevat. Se oli kovaa ja hienoa ja kuivaa. Se muistutti lähinnä jauhosokeria. Jos potkaisi sitä, niin se lensi suhisten kuin hiekka. Hiukkasten välillä ei ollut mitään vetovoimaa, eikä sitä voinut puristaa lumipalloksi. Se ei ollut muodostunut hiutaleista, vaan kiteistä – pienistä säännöllisistä huurrekiteistä. Se ei itse asiassa ollutkaan lunta, vaan huurretta.

Sää oli suojainen, vain kaksikymmentä astetta jäätymispisteen alapuolella, ja molemmat miehet, jotka olivat nostaneet ylös korvalappunsa ja riisuneet kintaansa, hikoilivat eteenpäin ponnistellessaan. He eivät ennättäneet sinä yönä Forty Mileen, ja kun he seuraavana päivänä sivuuttivat tämän leirin, pysähtyi Päivänpaiste vain jättääkseen postin ja ottaakseen lisää koiranruokaa. Seuraavan päivän illalla he leiriytyivät Klondyke-joen suulle. He eivät olleet tavanneet ristinsieluakaan Forty Milesta lähdettyään ja he olivat tallanneet tien itselleen. Nyt talvella ei kukaan ollut kulkenut joenjäätä pitkin. Forty Milesta etelään, ja koko talven aikana he tulisivat olemaan ainoat, jotka siitä olivat kulkeneet. Siihen aikaan oli Yukon aito maa. Klondyke-joen ja valtameren välillä oli kuusisataa mailia lumenpeittämiä erämaita, ja koko tällä alalla oli vain kaksi paikkaa, joissa Päivänpaiste saattoi odottaa näkevänsä ihmisiä. Molemmat olivat eristettyjä postiasemia, Sixty Mile ja Fort Selkirk. Kesällä saattoi kohdata intiaaneja Stewart- ja White-joen suulla, Big ja Little Salmonin varrella ja Lake Le Bargaessa, mutta talvella olivat nämäkin, sen hän hyvin tiesi, seuranneet hirvilaumojen jälkiä vuoristoon.

Tänä yönä, heidän leiriytyessään Klondyke-joen suulla, ei Päivänpaiste mennyt levolle, kun illan tehtävät oli suoritettu. Jos joku valkoinen mies olisi ollut saapuvilla, olisi Päivänpaiste huomauttanut, että kultakuume häntä poltti. Näin ollen hän sitoi lumikengät jalkaansa, jätti lumeen kyyristyneet koirat ja raskaasti hengittävän Kaman jäniksennahkojensa alle ja kiipesi lakealle paikalle korkean rantaäyrään yläpuolella. Mutta tuuheat kuuset peittivät häneltä näköalan ja hän raivasi itselleen tien lakean paikan poikki ylös ensimmäiselle jyrkästi viettävälle vuorelle. Täältä hän saattoi nähdä idästä suorassa kulmassa virtaavan Klondyken ja etelästä laajasti kaartuvan Yukonin.

Vasemmalla myötävirtaan katsottuna näkyi selvästi tähtien tuikkiessa Moosehide Mountain. Luutnantti Schwatka oli antanut sille nimen, mutta hän, Päivänpaiste, oli ensimmäisenä nähnyt sen paljoo ennen kuin tuo peloton tutkimusmatkailija oli kulkenut Chilootin poikki ja lautalla Yukonia alas.

Mutta vuori kiinnitti vain ohimennen hänen huomiotansa. Päivänpaisteen mielenkiintoa kohdistui suureen lakeuteen, jonka rannoilla oli runsaasti syviä paikkoja laivojen laskea maihin.

"Varmasti sopiva kaupungin paikka", mutisi hän. "Tilaa neljäkymmentuhannen miehen leirille. Tarvitaan vain kultasuoni, ennenkuin siitä mitään syntyy." Hän mietti hetkisen. "Kymmenen dollaria saa kerralla huuhtelukattilasta, ja siitä tulee suurin kansainvaellus, mitä Alaskassa on milloinkaan nähty. Ja jollei se ole täällä, niin se on jossakin täällä lähellä. On varmaan hyvä ajatus matkan varrella pitää silmällä kaupunginpaikkoja."

Hän seiso i vielä hetkisen katsellen autiota tasankoa ja kuvaillen mielessään, miltä seutu näyttäisi kansainvaelluksen pä i vinä. Mielikuvituksessaan hän rakensi sahat, isot varastohuoneet, ravintolat ja tanssisalit ja pitkät kadut, joiden varsilla olivat kullankaivajien hökkelit. Ja hän näki tuhansien miehien kulkevan edestakaisin näitä katuja, ja varastohuoneitten edustalla oli raskaita kuormarekiä, joiden eteen oli valjastettu pitkät rivit koiria. Niinikään hän näki toimeliaitten tavaränvälittäjien kulkevan alas pääkatua Klondyken jäälle lähellä sitä kuviteltua paikkaa, missä huuhtontalaitosten piti olla.

Hän nauroi ja karkoitti näyn silmistään, laskeutui alas ja kulki tasaisen aukion poikki leiriin. Viisi minuuttia sen jälkeen, kun hän oli kääriytynyt vaippaansa, avasi hän silmänsä ja nousi istumaan ihmetellen sitä, ettei ollut vielä vaipunut uneen. Hän vilkaisi vieressään nukkuvaan intiaaniin, hiipuvaan nuotioon, noihin viiteen koiraan, jotka makasivat sudenhäntä kuonon ympärille kiedottuna, ja noihin neljään lumessa törröttävään lumikenkään.

"Kylläpä tämä tuottaa minulle päänvaivaa", mutisi hän. Hänen mieleensä johtui pokeripeli. "Neljä kuningasta!" Hän irvisteli tätä ajatellessaan. "Se oli peliä se!"

Hän laskeusi jälleen levolle, vei vaippansa liepeen niskaansa ja korvalappunsa päälle, sulki silmänsä ja vaipui tällä kertaa uneen.

Sixty Milessa he hankkivat lisää ruokavaroja, lisäsivät kuormaansa muutaman naulan kirjekääröllä ja jatkoivat keskeytymättä matkaa. Forty Milesta lähtien oli tie ollut umpea ja niin tuli tästälähin olemaan aina Dyeaan saakka. Päivänpaiste kesti matkan vaivat erinomaisesti, mutta Kaman voimat alkoivat uupua. Hänen ylpeytensä esti häntä mitään puhumasta, mutta keuhkojensa kylmettymistä ensimmäisessä tuimassa pakkasessa hän ei voinut salata. Paljain silmin näkymätön oli se keuhkokudoksen reuna, jota pakkanen oli vioittanut, mutta se alkoi nyt vihoitella ja synnytti kuivaa yskää. Jokainen erikoisen ankara ponnistus kiihdytti yskänkohtauksia. Veri tunkeutui hänen silmiinsä, kunnes ne pullistuivat kuopistaan, ja kyyneleet valuivat hänen poskiaan pitkin. Paistuvasta silavasta lähtevä käry olisi tuottanut hänelle puolen tunnin yskänpuuskan, ja hän pysytteli huolellisesti tuulen puolella Päivänpaisteen valmistessa ruokaa.

He ponnistelivat päivät päästään loppumattomasti pehmeässä, tallaamattomassa lumessa. Se oli kovaa, yksitoikkoista työtä; siinä ei ollut sitä iloa ja veren liikkeelle panevaa vauhtia, jota kokee, kun kiittää eteenpäin pitkin kovaa pintaa. Milloin oli toinen etumaisena lumikengissä, milloin oli toinen; aina se oli kovaa, itsepintaista ponnistelua. Oli tallattava kyynärän paksuinen kerros tomunhienoa lunta, ja leveä, kankaalla

päällystetty lumikenkä vajosi miehen painosta kaksitoista tuumaa pehmeään lumeen. Lumikengillä ponnisteleminen sellaisella kelillä vaatii paljon enemmän lihasvoimia kuin tavallinen käveleminen. Askel askeleelta kulkiessa ei jalkaa voinut nostaa ja laskea vinosti. Sen täytyi nousta luotisuoraan. Kun lumikenkä oli painunut lumeen, oli sen kärjen edessä pystysuora kahdentoista tuuman korkuinen lumiseinä. Jos jalka kohotessaan meni hiukkasenkaan viistoon, tunkeutui lumikengän kärki lumiseinään ja painui alaspäin, kunnes lumikengän pää sattui miehen sääreen. Jalan täytyi siis joka kerta ja koko aika nousta suorasti kaksitoista tuumaa, ennenkuin saattoi astua askeleen eteenpäin.

Tätä osittain poljettua tietä pitkin tulivat sitten koirat, ohjaustankoa pitelevä mies ja reki. Parhaimmassakin tapauksessa, kun he ponnistelivat niinkuin ainoastaan valiomiehet saattavat tehdä, he ennättivät vain kolme mailia tunnissa. Tämä vaati pitempää päivätyötä, ja Päivänpaiste kohottikin työajan kahdeksitoista tunniksi vuorokaudessa hankkiakseen ylijäämää tapaturmien varalle. Kun kolme tuntia kului leirin kuntoonpanemiseen yöksi ja papujen keittämiseen, aamiaiseen aamulla ja leirin purkamiseen ja papujen lämmittämiseen ja voimien kokoamiseen, eivätkä miehet enemmän kuin koiratkaan hukanneet monta minuuttia näistä yhdeksästä tunnista.

Selkirkissä, joka on lähellä Pelly-jokea oleva postiasema, ehdotti Päivänpaiste, että Kama jäisi sinne ja yhtyisi häneen

hänen palatessaan Dyeasta. Muuan intiaani Lake Le Bargestä oli halukas rupeamaan hänen sijaisekseen, mutta Kama oli itsepäinen. Hän murahteli jotakin kiitollisuudesta ja siinä kaikki. Koiria Päivänpaiste kuitenkin vaihtoi ja jätti oman uupuneen valjakkonsa lepäämään siksi, kunnes palaisi takaisin, ja lähti matkaan uusilla koirilla.

He olivat olleet taipaleella kello kymmeneen sinä yönä, kun saapuivat Selkirkiin, ja kello kuusi aamulla he jo lähtivät liikkeelle tuolle lähes viidensadan mailin pituiselle erämaataipaleelle, joka oli Selkirkin ja Dyea välillä. Sää muuttui taas kylmäksi, mutta olipa pakkanen tai suoja, tie oli yhtäkaikki ummessa. Kun lämpömittari oli laskenut viiteenkymmeneen asteeseen saakka, oli kulku vielä vaivalloisempaa, sillä ankaralla pakkasella lumikiteet olivat hiekkajyvästen kaltaisia, eivätkä reenjalakset niillä luistaneet. Koirien täytyi vetää lujemmin kuin olisi tarvinnut samalla lumella lämpömittarin osoittaessa kahtakymmentä tai kolmeakymmentä astetta kylmää. Päivänpaiste kohotti päivän työajan kolmeksitoista tunniksi. Hän säilytti huolellisesti saavuttamansa ylijäämän, sillä hän tiesi, että vaikeakulkuisia taipaleita oli edessä.

Ei ollut vielä keskitalvi käsissä, ja myrskyinen Fifty Mile-joki osoitti hänen arvelunsa oikeaksi. Se oli useissa kohdin sulana, ja rantajäät molemmin puolin olivat hauraita. Monin paikoin, missä vesi loiski jyrkkiä syvävesisiä kalliorantoja vasten, oli rantajää mahdotonta kulkea. He kääntyivät ja kiertelivät milloin kulkien

virran poikki, milloin palaten takaisin, ja joskus heidän täytyi tehdä toistakymmentä yritystä, ennenkuin löysivät tien erikoisen pahojen paikkojen poikki. Se oli hidasta kulkua. Jäälauttoja oli ensin koeteltava, ja joko Päivänpaiste tai Kama kulki edellä lumikengät jalassa ja pitkä tanko poikittain kädessä. Jos jää petti, saattoivat he pitää kiinni tangosta, joka muodosti sillan heidän ruumiinsa tekemän aukon yli. Monta sellaista tapaturmaa sattui kumpaisellekin heistä. Viidenkymmenen asteen pakkasessa ei vyötäisiin saakka kastunut mies voi kulkea paleltumatta; siispä jokainen kylmä kylpy tiesi viivyketä. Niin pian kuin märkä mies oli päässyt varmalle jälle, alkoi hän juosta edestakaisin, jottei olisi kohmettunut, sillä aikaa kuin kuiva toveri sytytti tulen. Tämän ääressä voitiin muuttaa vaatteita ja kuivata kastuneet vaatteet vastaisen tapaturman varalle.

Asioita pahensi vielä se seikka, ettei tällä vaarallisella joenjäällä voinut kulkea pimeässä, ja heidän työpäivänsä supistui kuudeksi tunniksi, minkä puolihämärää kesti. Joka hetki oli kallis, ja he koettivat toimia niin, ettei ainoatakaan hetkeä kulunut hukkaan. Ennenkuin harmaa päivä vielä kajastikaan, oli leiri purettu, reki laitettu matkakuntoon, koirat valjaissa ja molemmat miehet kyyröttivät nuotion ääressä. Eivätkä he pysähtyneet päivällistäkään syömään. Näin ollen oli heidän ennätyksensä paljoa pienempi kuin Päivänpaisteen määräksi panema, sillä joka päivä he kuluttivat ylijäämää, jonka olivat aikaisemmin saavuttaneet. Oli päiviä, jolloin he ennättivät vain viisitoista mailia, ja päiviä, jolloin he eivät ennättäneet

kuin kaksitoista. Ja muuatta vaikeaa yhdeksän mailin taivalta kulkeakseen he tarvitsivat kaksi päivää, kun heidän oli pakko jättää joen jää ja kantaa rekensä ja tavaransa vuorien yli.

Viimein he pääsivät Fifty Mile-joelta ja tulivat Lake Le Borgen jälle. Täällä ei ollut avantoja eikä jäärykkiöitä. Enemmän kuin kolmenkymmenen mailin laajuudelta oli jää tasaista kuin pöytä, lunta oli kolmen jalan paksuinen kerros ja se oli pehmoista kuin jauho. Kolme mailia tunnissa oli heidän paras ennätyksensä, mutta Päivänpaiste juhli Fifty Milelta lähtöä tekemällä työtä myöhään. Kello yhdeltätoista aamupäivällä he ennättivät järven rannalle. Kello kolme iltapäivällä, kun napaseudun yö on pimein, alkoivat he merkeistä päättäen läheta toista rantaa, ja ensimmäisten tähtien syttyessä he olivat selvillä asemasta. Kello kahdeksan illalla he jättivät järven taakseen ja ennättivät Lewes-joen suulle. Siellä he pysähtyivät puoleksi tunniksi lämmittääkseen papukeittoa ja antaakseen koirille ylimääräisen kala-annoksen. Sitten he jatkoivat kulkuaan virtaa pitkin kello yhteen yöllä, jolloin rakensivat tavanmukaisen leirin.

He olivat sinä päivänä olleet taipaleella kuusitoista tuntia; koirat olivat liian uuvuksissa tapellakseen keskenään tai edes muristakseen, ja Kama oli viimeiset mailit kulkenut miltei nilkuttaen; mutta Päivänpaiste oli seuraavana aamuna liikkeellä jo kello kuudelta. Kello yhdeltätoista hän oli White Horsen rannalla ja tänä yönä hän leiriytyi Box Canonin luo, viimeinen vaikeakulkuinen jokijäätaival takanaan ja edessään jono järviä.

Ei ollut helppo seurata häntä. He olivat taipaleella kaksitoista

tuntia vuorokaudessa, kuusi tuntia puolihämärässä ja kuusi tuntia pimeässä. Kolme tuntia meni keittämiseen, valjaiden korjaamiseen, leirin tekoon ja purkamiseen ja loput yhdeksän tuntia koirat ja miehet nukkuivat kuin tukit. Kaman rautainen voima murtui. Päivä päivältä tämä hirveä kulku kalvoi hänen elinvoimiansa. Päivä päivältä hän kulutti varavoimiansa. Hänen liikkeensä tulivat hitaammiksi, hänen lihaksensa veltostuivat, eikä hän enää kävellyt muuten kuin nilkuttaen. Mutta hän ponnisteli urheasti, ei milloinkaan laiminlyönyt tehtäviään eikä milloinkaan pienimmälläkään tavalla valittanut. Päivänpaiste oli laiha ja uupunut. Häinkin näytti väsyneeltä, mutta tavalla tai toisella hän ihmeellisen ruumiinrakenteensa avulla yhä kulki eteenpäin, armotta. Kaman silmissä hän ei milloinkaan ollut suurenmoisempi kuin noina viimeisinä päivinä heidän kulkiessaan etelärajan poikki. Intiaani, jonka voimat alkoivat olla lopussa, näki hänen ponnistelevan eteenpäin sellaisella innolla ja kestävyydellä, jommoista hän ei ollut milloinkaan nähnyt tai uneksunut saavansa nähdä inhimillisessä olennessa.

Tuli aika, jolloin Kama ei jaksanut kulkea etunenässä tallaamassa tietä, ja kun hän antoi Päivänpaisteen koko päivän raataa lumikengissä, oli se todistus siitä, että hänen voimansa olivat vallan lopussa. Marshista Lindermaniin ulottuvan järvi- ja järveltä ja alkoivat nousta Chilcootille. Oikeastaan piti Päivänpaisteen leiriä solan viimeiselle kukkulalle pimeään tultua, mutta hän jatkoi matkaa alas Sheep Campiin, sillä hänen takanaan raivosi lumimyrsky,

joka olisi viivytännyt häntä kaksikymmentäneljä tuntia.

Tämä viimeinen ankara ponnistus mursi Kaman kokonaan. Aamulla hän ei voinut enää tehdä työtä. Kun hän jännitettyään kaikki voimansa pääsi istumaan, ähkyi hän ja vaipui takaisin makuulle. Päivänpaiste suoritti molempien työn purkaen leirin, valjastaen koirat, ja kun kaikki oli kunnossa, hän kääri kaikki makuuvaipat avuttoman intiaanin ympärille ja laski hänet kuorman päälle. Kulku luisti hyvin, viimeinen taival oli menossa. Hän ajoi koirat Dyea Canonin halki ja pitkin kovaksi tallattua tietä, joka vei Dyea Postiin. Ja Kaman ähkyessä kuormalla ja Päivänpaiste juostessa ohjaustangosta pidellen, välttämättä joutumasta kiitävän reen jalasten alle, he saapuivat Dyeaan meren rannalle.

Uskollisena lupaukselleen ei Päivänpaiste pysähtynyt tänne. Tunnin kuluessa hän oli kuormittanut rekeen postipussit ja koiranruoan, valjastanut uudet koirat ja hankkinut uuden intiaanin Kaman sijaan. Kama ei ollut hiiskahtanut sanaakaan tulohetkestä siihen hetkeen, jolloin Päivänpaiste lähtövalmiina seisoi hänen vieressään jättääkseen hyväst. He puristivat toistensa kättä.

"Te näännytätte tuon intiaanin", sanoi Kama. "Eikö totta, Päivänpaiste? Te näännytätte hänet."

"Vieläpä mitä", sanoi Päivänpaiste irvistellen.

Kama ravisti epäillen päätään ja kääntyi selin, kun Päivänpaiste lähti.

Päivänpaiste ennätti Chilcootin yli samana päivänä, ja

pimeässä ja lumipyryssä hän kulki nuo viisisataa jalkaa alas Crater Lakeen, mihin leiriytyi. Kaukana puurajan yläpuolella oli leiri "kylmä", sillä hänellä ei ollut polttopuita mukana. Tänä yönä peitti heidät kolmen jalan paksuinen lumikerros, ja kun he pimeänä aamuna kaivautuivat esille lumesta, yritti intiaani karata. Hän oli saanut tarpeekseen taivaltamisesta miehen kera, jota hän piti mielipuolena. Mutta Päivänpaiste pakotti hänet ankaruudellaan pysymään paikallaan, ja he kulkivat poikki Deep Laken ja Long Laken ja poikki Lake Lindermanin tasaisen jään. Paluumatka oli yhtä näännyttävää ponnistelua kuin menomatkakkin, eikä tämä intiaani kestänyt sitä enempää kuin Kamakaan. Ei hänkään valittanut. Eikä koettanut toistamiseen karata. Hän raatoi ja teki parhaansa, mutta mielessään hän uudisti päätöksensä välttää vastaisuudessa Päivänpaistetta. Päivät kuluivat yön ja hämärän vaihdellessa; milloin satoi lunta, milloin oli hyytävä pakkanen, ja koko ajan, tuntien verkkaan kuluessa, he jättivät taakseen mailittain taivalta.

Mutta Fifty Milessa heille sattui onnettomuus. Heidän kulkiessaan jäälautan yli jää murtui koirien alta ja virta vei ne jään alle. Hihnat, jotka yhdistivät valjakon lähinnä rekeä olevaan koiraan, katkesivat, ja virta vei valjakon näkyvistä. Vain rekeä lähinnä oleva koira jäi, ja Päivänpaiste pani intiaanin valjaisiin, ruveten itsekin rekeä vetämään. Mutta mies ei tällaisessa työssä vastaa edes yhtä koiraa, ja nyt oli kahden miehen suoritettava viiden koiran työ. Ensimmäisen tunnin kuluttua Päivänpaiste jo vähensi kuormaa reestä. Koiranruoka, tarpeettomat kapineet

ja varakirves heitettiin nyt tien oheen. Seuraavana päivänä koiralta tässä ankarassa ponnistuksessa katkesi valtimo. Koiraa ei voinut auttaa, Päivänpaiste ampui sen ja hylkäsi reen. Hän otti selkäänsä 160 naulaa postia ja ruokavaroja ja sälytti intiaanin selkään 125 naulaa. Tarvekalujen kuljettaminen olisi ollut itsekidutusta. Intiaani kauhistui nähdessään, että jokainen naula arvotonta postia säilytettiin, kun taas pavut, juoma-astiat, sangot, ruoka-astiat ja varavaatteet heitettiin kinokseen. Mukaan otettiin vain vaippa mieheen, yksi kirves, pelti-astia ja niukalti silavaa ja jauhoja. Silavan saattoi syödä raakana, ja jauhoista sai kuumaan veteen sekoittamalla vesivelliä, jolla mies pysyi jalkeilla. Rihlapyssy ja sen ampumavarat hylättiin niinikään.

Ja tällä tavoin he kulkivat nuo kaksisataa mailia Selkirkiin. Päivänpaiste oli taipaleella myöhään ja varhain, koska tunnit, jotka ennen olivat kuluneet leirivalmistukseen ja koirien valjastukseen, nyt käytettiin kulkuun. Yöllä he kyyröttivät pienen nuotion ääressä vaippoihinsa kääriytyneinä, söivät jauhovelliä ja paistoivat silavaa tikun kärjessä; ja aamupimeässä he nousivat sanaakaan vaihtamatta, sälyttivät taakat selkäänsä, korjasivat kantohihnoja ja läksivät taipaleelle. Viimeiset mailit Selkirkiin Päivänpaiste ajoi intiaania eteenpäin kuin juhtaa, kuoppaposkista ja – silmäistä haamua, joka muutoin olisi paneutunut kinokseen nukkumaan ja heittänyt taakkansa maahan.

Selkirkissä valjastettiin koiravaljakko, joka oli levännyt ja nyt hyvissä voimissa. Ja samana päivänä Päivänpaiste

ponnisteli eteenpäin hoitaen ohjaustankoa vuorotellen Le Bergen intiaanin kanssa, joka oli vapaaehtoisesti tarjoutunut toimeen menomatalla. Päivänpaiste oli kuluttanut kaksi päivää enemmän kuin hän alkujaan oli laskenut, ja lumipyryjä umpitie pitivät hänet kaksi päivää jäljessä koko matkan Forty Mileen. Mutta täällä ilma suosi häntä. Oli tulossa ankara pakkanen, ja luottaen siihen vähensi Päivänpaiste koirain ja miesten ruokavaroja. Forty Milen miehet ravistivat paha-aennustavasti päätään ja tahtoivat tietää, mitä hän tekisi, jos lumipyry yhä jatkuisi.

"Pakkanen tulee varmasti", nauroi Päivänpaiste ja läksi taipaleelle.

Monta rekeä oli jo tänä talvena kulkenut Forty Milen ja Circle Cityn väliä, ja tie oli poljettu kovaksi. Ja ankara pakkanen tuli ja pysyi, ja Circle City oli vain kahdensadan mailin päässä. Le Bergen intiaani oli nuori mies, jonka kokemuspiiri oli vielä rajoitettu ja joka oli hyvin ylpeä. Hän lähti ilomielin taipaleelle Päivänpaisteen kera ja kuvittelipa ensin voivansa uuvuttaa valkoisen miehen. Ensimmäisiä sataa mailia kuljettaessa hän etsi Päivänpaisteesta heikontumisen oireita ja ihmetteli, kun ei niitä nähnytäkään. Toista sataa mailia taivallettaessa hän huomasi heikkouden oireita itsessään ja puri hammasta ja kesti. Ja Päivänpaiste oli väsymätön; hän milloin juoksi ohjaustangon ääressä, milloin lepäsi vuorollaan kiitävässä reessä. Viimeisenä päivänä, jolloin oli kylmempi ja kirkkaampi kuin milloinkaan, oli keli mainio, ja he taivalsivat seitsemänkymmentä mailia.

Kello oli kymmenen illalla, kun he nousivat ylös rantaäyrästä ja huimaa vauhtia kiitivät pitkin Circle Cityn pääkatua; ja nuori intiaani juoksi reen perässä, vaikka oli oikeastaan hänen vuoronsa olla ohjaustangossa. Tämä oli kunnioitettavaa ylvästelyä, sillä hän oli matkalla huomannut voimainsa rajan ja vain vaivoin pysynyt mukana. Nyt hän korskeasti juoksi leiriin.

6

Miesjoukko täytti Tivolin – sama seurue, joka oli nähnyt Päivänpaistein lähdön kaksi kuukautta takaperin, sillä oli kuudenkymmenennenensimmäisen päivän yö ja mielipiteet olivat eriäviä siitä, voisiko hän suorittaa tehtävänsä. Kello kymmenen lyötiin vielä vetoja, vaikka joka vedon jälkeen ne, jotka luottivat hänen epäonnistumiseensa, uskalsivat yhä suurempia summia vetoon. Sydämensä syvyydessä oli Neito varma siitä, että Päivänpaiste oli menettänyt vedon, mutta löi kuitenkin Charley Batesin kanssa vetoa kahdestakymmenestä unssista neljääkymmentä vastaan, että Päivänpaiste tulisi perille ennen puoltayötä.

Hän ensimmäisenä kuuli koirien haukunnan.

"Kuulkaa!" huusi hän. "Se on Päivänpaiste!"

Kaikki hyökkäsivät yhtenä miehenä ovelle, mutta kun kaksoisovet saatiin auki, perääntyi joukko. He kuulivat koirien vinkunan, koiranruoskan läimäykset ja Päivänpaistein äänen hänen huudellessaan rohkaisusanoja väsyneille eläimille, jotka

komeasti päättivät työnsä vetämällä reen pitkin puista lattiaa huoneeseen. Ne tulivat pyrynä sisään, ja niiden kera pakkanen, näkyvä valkea usva, jonka läpi ne häämöttivät valjaitaan kiristellen, kunnes näytti siltä, kuin ne olisivat uinuneet virrassa. Niiden jäljestä tuli ohjaustankoa pitelevä Päivänpaiste, joka näytti kahlaavan polviin saakka ulottuvassa pakkasusvassa.

Hän oli entinen Päivänpaiste, vaikka olikin laiha ja silmät olivat kuopalla, ja hänen mustat silmänsä säteilivät yhtä kirkkaasti kuin konsanaan ennen. Hänen parkansa huppukaulus oli vedetty pään yli kuin munkilla, ja viitan laskokset valuivat suorina poimuina polviin saakka. Leirisavun ja – tulen tahrimana ja polttamana kertoi hänen pukunsa hänen matkansa tarinan. Kaksi kuukautta vanha parta peitti hänen kasvonsa, ja parrassa oli jääpalasia, jotka hänen hengityksensä oli synnyttänyt pitkällä seitsemänkymmenen mailin taipaleella.

Hänen tulonsa huoneeseen oli vaikuttava kuin hyvä kuvaelma, ja hän tiesi sen. Tämä oli hänen elämäänsä, juuri hänen mielensä mukaista. Toveriensa keskuudessa hän oli suuri mies, napaseudun sankari. Hän oli ylpeä siitä, ja hänelle oli suuri hetki tulla suoraan kahdentuhannen mailin taipaleelta tähän tarjoiluhuoneeseen koirat, reki, posti, intiaani ja tavarat mukanaan. Hän oli suorittanut vielä yhden mainetyön, josta kerrottaisiin pitkin Yukonia hän, Päivänpaiste, erämaankulkijain ja koiranajajain kuningas.

Hän vavahti hämmästyksestä kuullessaan tervetuliaismelun ja nähdessään Tivolin jokaisen tutun yksityiskohdan pitkän

tarjoilupöydän ja pullorivit, pelipöydät, ison uunin, punnitsijan vaakakuppeineen, soittoniekat, miehet ja naiset, Neidon, Celian ja Nellin, Dan MacDonaldin, Bettlesin, Billy Rawlinsin, Olaf Hendersonin, Doc Watsonin – kaikki heidät. Kaikki oli juuri niin kuin oli ollut hänen lähtiessään, ja ulkonäöstä päättäen olisi tämä vallan hyvin saattanut olla sama päivä, jona hän oli lähtenyt. Nuo kuusikymmentä päivää yhtämittaista taivallusta valkeassa erämaassa olivat nyt äkkiä etäällä, näkymättömissä – niitä ei enää ollutkaan! Ne olivat olleet vain hetken häiveitä. Hän oli vaipunut äänettömään avaruuteen, oli sukeltanut seuraavassa hetkessä sieltä takaisin ja oli nyt taas Tivolin remussa ja hälinässä.

Silmäys rekeen purjekankaaseen käärittyine postipusseineen oli tarpeen, ennenkuin hän tuli vakuuttuneeksi noiden kuudenkymmenen päivän ja kahdentuhannen mailin taivalluksen todellisuudesta. Kuin unessa hän puristi tarjottuja käsiä. Hän oli haltioissaan. Elämä oli ihanaa. Hän rakasti sitä. Suuri ystävyys ja toveruuden tunne tempasi hänet mukaansa. He olivat kaikki hänen tovereitaan, hänen kaltaisiaan. Se oli valtavaa, peloittavaa. Hän tuns sydämensä sulavan ja hän olisi tahtonut puristaa heidät kaikki yht'aikaa rintaansa vasten hellään syleilyyn.

Hän hengähti syvään ja huusi: "Voittaja maksaa, ja minä olen voittaja, eikö totta? Tulkaa, te malemutit ja siwashit, ja sanokaa mitä haluatte! Tässä on Dyeen posti, suoraan merenrannalta tuotuna. Heittäkää purkaminen hiiteen ja tulkaa ryypylle!"

Kaksitoista käsiparia oli ryhtynyt purkamaan rekeä, kun nuori Le Bergen intiaani, joka halusi ryhtyä samaan työhön, äkkiä

ja vaivalloisesti suoristihe. Hänen katseestaan kuvastui suuri hämmästyks, Hän tuijotti silmät suurina ympärilleen, sillä kaikki, mitä hän näki, oli uutta hänelle. Hän oli vallon ymmällä, ja taas hän huomasi mitättömyytensä. Hän vapisi kuin olisi saanut äkillisen halvauskohtauksen, ja hänen polvensa pettivät. Hän vaipui hitaasti poikittain reen yli ja pyörtyi.

"Väsymystä", sanoi Päivänpaiste. "Nostakaa hänet reestä ja pankaa hänet vuoteeseen, joku teistä. Hän on kelpo intiaani."

"Päivänpaiste on oikeassa", lausui Doc Watson hetkistä myöhemmin.

"Mies on vallon kuitti."

Posti avattiin, koirat ajettiin asuntoonsa ja ruokittiin, ja Bettles viritti laulun sassafras-juuresta heidän nojaillessaan pitkään tarjoilupöytään jutellen ja perien saataviaan vedoista.

Muutamaa minuuttia myöhemmin pyöri Päivänpaiste tanssilattialla valssia Neidon kanssa. Hän oli vaihtanut parkan nahkalakkiinsa ja villahuopatakkiin, riisunut jäätyneet intiaanisaappaansa ja tanssi nyt sukkasillaan. Hän oli myöhään iltapäivällä kastunut polviin saakka, jatkanut matkaa jalkineita muuttamatta, ja hänen pitkät saksalaiset sukkansa olivat polviin saakka jäässä. Huoneen lämmössä alkoi jää sulaa ja murtua lohkariksi, jotka takertuivat sukkiin. Nämä lohkarit kalisivat hänen tanssiessaan, ja niitä putosi vähänväliä kolahtaen lattiaan ja toiset tanssijat liukastuivat niihin. Mutta kaikki antoivat Päivänpaisteelle anteeksi. Hän, joka oli yksi niitä harvoja, jotka loivat lakia tässä kaukaisessa maassa ja käytöksellään antoivat

oikean ja väärän mittapuun, ei kuitenkaan kaikitenaan ollut lain yläpuolella. Hän oli noita harvinaisia ja onnensuosimia kuolevaisia, jotka eivät voi tehdä mitään väärää. Mitä hän teki, oli oikein, olipa se sitten muille sallittua tai ei. Luonnollisesti ovat sellaiset kuolevaiset poikkeusasemassa sen tosiasian perusteella, että he melkein aina johdonmukaisesti tekevät oikein ja tekevät sen hienommin ja ylevämmin kuin muut ihmiset. Niinpä Päivänpaistekin, joka oli vanhin sankari tässä nuorena maassa ja samalla nuorempi kuin useimmat heistä, liikkui kuin erikoisolento, kuin mies, joka oli päättään pitempi kaikkea muuta kansaa, oikea miesten mies. Eikä ollut ihme, että Neito tanssi tanssin toisensa jälkeen hänen kanssaan ja koko ajan raskain mielin tiesi, ettei hän Päivänpaisteen silmissä ollut mitään muuta kuin hyvä ystävä ja mainio tanssija. Kovin vähän lohdutusta oli tiedosta, ettei hän rakastanut ketään muutakaan naista. Neito oli sairas rakkaudesta Päivänpaisteeseen, ja tämä tanssi hänen kanssaan aivan yhtä kernaasti kuin olisi tanssinut kenen naisen kanssa tahansa, samaten kuin olisi tanssinut miehen kanssa, joka tanssi hyvin ja jonka käsivarren ympäri oli sidottu silkinenäliina naisellisuuden merkiksi.

Sellaisen miehen kanssa Päivänpaiste tanssikin tänä yönä. Vanhojen erämiesten keskuudessa oli aina ollut kestävyysnäytteenä tanssia toinen mies uuvuksiin, ja kun Ben Davis, farao-pelin pankinpitäjä, kirjava side käsivarressaan pyysi Päivänpaistetta skotlantilaiseen tanssiin, alkoi leikki. Tanssi alkoi, ja kaikki perääntyivät katselemaan. Nuo kaksi miestä

pyörivät ja pyörivät ja aina samaan suuntaan. Sanoma siitä kulki isoon tarjoiluhuoneeseen, ja tarjoilu- ja pelipöydät jäivät tyhjiksi. Soittoniekat soittivat soittamistaan, ja nuo kaksi miestä pyörivät pyörimistään. Davis oli harjaantunut tähän työhön, ja Yukonissa hän oli voittanut painissa monta vahvaakin miestä. Mutta muutaman minuutin kuluttua oltiin selvillä siitä, että hän, eikä Päivänpaiste, joutui tappiolle.

Vielä kotvan he pyörivät ympäri, ja sitten Päivänpaiste äkkiä pysähtyi, päästi irti toverinsa ja etääntyi seinämälle hoiperrellen ja huitoen käsillään kuin ilmaa saadakseen. Mutta Davis, sekava hämmästyksen hymy kasvoilla, horjahti sivullepäin, kääntyi koettaessaan saavuttaa tasapainon ja syöksyi päistikkaa ovelle. Päivänpaiste hoiperteli ja huitoi ilmaa käsillään ja tarttui lähinnä seisovaan tyttöön aloittaakseen hänen kanssaan valssin. Taas oli hän suorittanut suurtyön. Väsyneenä kahdentuhannen peninkulman matkasta jäätä pitkin ja juostuaan samana päivänä seitsemänkymmentä mailia oli hän tanssinut täysissä voimissa olevan miehen uuvuksiin, ja se mies oli Ben Davis.

Päivänpaiste rakasti kunniapaikkoja, ja vaikka hänen maailmassaan oli sellaisia vähän, oli hän valloittanut korkeimman minkä tiesi. Suuri maailma ei ollut milloinkaan kuullut hänen nimeään, mutta aavassa, hiljaisessa Pohjolassa sen tunsivat joka paikassa valkoihoiset ja intiaanit ja eskimot, Beringin merestä soliin saakka, eteläisten jokien päähaaroilta aina Point Barrowin rannoilla oleville tuntureille saakka. Vallanhimo oli hänessä voimakas, ja se ilmeni kaikessa,

joko hän sitten kamppaili luonnonvoimien, toisten miesten tai pelionnen kanssa. Kaikki oli peliä, elämä ja kaikki sen yritykset. Hän pelasi koko sielullaan. Tappionuhka ja voitonmahdollisuudet olivat ruoka ja juoma. Tosin ei elämä ollut täydellisesti sokea, sillä se vaati tietoja, taitoa ja voimia, mutta sen takana oli ikuinen kohtalo, joka toisinaan rikkoi lupauksensa ja musersi viisaat ja siunasi hullut ja narrit – onni, jota kaikki etsivät ja jonka kaikki uneksivat voittavansa. Ja niin hänkin. Kaikissa hänen vaiheissaan syvä elämä lauloi seireenilaulua mahtavuudestaan, aina kuiskaten ja innokkaasti vakuuttaen hänelle, että hän kykenisi aikaansaamaan enemmän kuin muut miehet, voittamaan, missä he olivat joutuneet tappiolle, menestymään siinä, missä he olivat joutuneet surman omiksi. Se oli terveen ja voimakkaan elämän vaatimus, elämän, joka ei tunne heikkoutta eikä rappeutumista ja joka juopuu ylpeästä tyytyväisyydestä ja ihastuu omaan toivehikkuuteensa. Aina, hiljaisimmassakin kuiskauksessa ja äänekkäimmässäkään torventoitotuksessa, kuului sanoma, että joskus hän jossakin löytää kohtalon, valtaa sen ja merkitsee sen omakseen. Kun hän pelasi pokeria, kuiskasi se neljästä ässästä ja loistavista sarjoista. Kun hän teki suunnitelmia, kuiski se nurmikosta löydettävästä kullasta, kullasta peruskalliossa ja kullasta joka paikassa. Hänen taivaltaessaan pitkin intiaanipolkuja ja virtoja ja nähdessään nälkää kuului sanoma: toiset saattavat nääntyä, mutta hän pääsee voittajana perille. Se oli tuo vanhanvanha valhe elämästä, joka saa ihmisen muka tuntemaan itsensä, uskomaan

olevansa kuolematon ja katoamaton ja kykenevänsä hallitsemaan muitten elämää ja toteuttamaan kaikki sydämensä aivoitukset.

Ja niin Päivänpaiste valssin pyörteissä karkoitti pyörriyksensä ja vei seurueen juomapöytänsä. Mutta nyt kohosi yksimielinen vastalause. Ei enää hyväksytty hänen mielilausestaan, että voittaja maksaa. Se oli hyvän tapain ja toverihengen vastaista, ja vaikka tuo mielilause perustui hyvään toveruuteen, ei sitä juuri hyvän toveruuden vuoksi voitu enää noudattaa. Nyt oli Ben Davisin asia tarjota ja hänen täytyi tarjota. Sitäpaitsi oltiin sitä mieltä, että Päivänpaisteen piti saada ilmaiseksi, talon puolesta, mitä vain halusi. Bettles puhui muiden puolesta, ja hänen todisteensa olivat selvät ja siinä maassa tehoavat, ja ne hyväksyttiin epäilyttä.

Päivänpaiste irvisti, astui rulettipöydän luo ja osti kasan keltaisia pelimerkkejä. Kymmenen minuutin kuluttua hän meni punnitsijan luo ja sai kahdentuhannen dollarin arvosta kultahiekkaa. Onnea hänellä oli, vaikka tuo onni olikin pelottava. Hän kävi yhä ylimielisemmäksi. Nyt hän eli ja tämä yö oli hänen. Hän kääntyi päin hyväätarkoittavia arvostelijoitaan.

"Nyt kai voittaja varmasti saa maksaa", sanoi hän.

Ja he suostuivat. Ei auttanut vastustella Päivänpaistetta, kun hän herkesi hurjalle päälleen ja ryhtyi komeilemaan.

Kello yksi aamulla hän näki Elijah Davisin, Henry Finnin ja Joe Hinesin yhdessä rykelmässä seisovan ovella. Päivänpaiste ehätti väliin.

"Minne olette kaikki menossa?" kysyi Päivänpaiste koettaen

vetää heitä takaisin tarjoiluväen luo.

"Nukkumaan", vastasi Elijah Davis.

Hän oli laiha, tupakkaa pureskeleva Uuden-Englannin mies, perheenisä, ainoa uskalikko, joka oli kuullut ja noudattanut Lännestä, Mount Desertin laidunmaiden ja salojen takaa kuuluvaa kutsua.

"Menemme levolle", lisäsi Joe Hines anteeksipyytäen. "Aiomme aamulla suoriutua taipaleelle."

Päivänpaiste pidätti heitä vielä.

"Minne? Onko tehty uusi löytö?"

"Ei mitään uutta löytöä", selitti Elijah. "Aiomme vain hiukan yrittää ja käydä käsiksi Ylämaahan. Haluatko tulla mukaan?"

"Haluampa tietenkin", vahvisti Päivänpaiste.

Mutta kysymys oli tehty leikillä, eikä Elijah ollut kuulevinaan myöntymystä.

"Aiomme käydä käsiksi Stewart-jokeen", jatkoi hän. "Ai Mayo kertoi minulle ensi kerran kulkiessaan Stewartia alas nähneensä joitakin matalikon tapaisia, ja me aiomme tutkia niitä joen vielä ollessa jäässä. Sinä kuulet, Päivänpaiste, ja muista minun sanoneeni: kohta tulee aika, jolloin kullankaivuu on käynnissä talvella. Silloin miehet nauravat meidän talviuntamme."

Tähän aikaan oli talvinen kullankaivuu tuntematon asia Yukonissa. Maa oli jäässä sammalesta ja ruohosta aina peruskallioon saakka, ja jäätynyt sora, kova kuin graniitti, oli kuokan ja lapion tiellä. Kesällä miehet kaivoivat maata, mikäli

aurinko sitä sulatti. Sitten he ryhtyivät kullankaivuun. Talvella he kuljettivat varastonsa, kävivät hirvenajossa, laittoivat kaikki valmiiksi kesän työtä varten ja vetelehtivät sitten kylmät, pimeät kuukaudet läpeensä Circle Cityn ja Forty Milen tapaisissa isoissa keskusleireissä.

"Talvikaivuun ryhdytään vielä varmasti", sanoi Päivänpaiste. "Malttakaahan kunnes tuo suuri kulturalöytö tehdään virran yläpäässä. Silloin saatte nähdä uudenlaista kaivostyötä. Mikä estää polttamasta puita ja syventämästä kuiluja ja kaivamasta kuljetuskujia pitkin peruskallioita? Jäätynyt maa ja sora pysyy jäässä, kunnes itse helveti on jäätynyt ja sen myllyvesi muuttunut jääksi. Tulevaisuudessa kaivetaan malmisuonia sadan jalan syvyydessä. Tulen varmasti mukaan, Elijah."

Elijah nauroi, kokosi toverinsa ja aikoi toisen kerran lähteä ovelle.

"Malttaka", huusi Päivänpaiste. "Puhun kuin puhunkin tosissani."

Nuo kolme miestä kääntyivät äkkiä katsomaan häntä, kasvoillaan hämmästyä, mielihyvää ja epäuskoa.

"Olette mieletön", sanoi Finn, hiljainen, vakaa Wisconsin mies.

"Koirani ja rekeni ovat valmiina", vastasi Päivänpaiste. "Siinä on kaksi valjakkoa ja puoli kuormaa, vaikka meidän täytyy vuorollamme olla helpommalla, sillä koirat ovat tietenkin uuvuksissa."

Nuo kolme miestä olivat hyvin mielissään, mutta vielä hiukan

epäilevällä kannalla.

"Kuulkaapas nyt, Päivänpaiste", sanoi Joe Hines ajattelemattomasi.

"Meillä on mielessä toesityö. Tuletteko mukaan?"

Päivänpaiste ojensi kätensä ja puristi hänen kättään.

"Silloin teidän on parasta mennä levolle", neuvoi Davis.

"Aiomme lähteä liikkeelle kello kuudelta, eikä neljänkään tunnin uni ole pitkä."

"Eiköhän meidän pitäisi siirtää matkaamme päivän verta ja antaa hänen levätä", ehdotti Finn.

Päivänpaisteen ylpeyttä oli loukattu.

"Älkää tehkö sitä", huusi hän. "Lähdemme kello kuudelta. Mihin aikaan haluatte nousta? Kello viisi? Hyvä, minä herätän teidät kello viisi."

"Teidän pitäisi nukkua hiukan", neuvoi Davis vakavasti. "Ette voi yhtämittaa olla taipaleella."

Päivänpaiste oli loukkaantunut, syvästi loukkaantunut. Hänenkin rautainen ruumiinsa tunsu väsymystä. Hänen jokainen lihaksensa kaipasi lepoa, kauhistui jatkuvia ponnistuksia ja ajatusta, että oli taas lähdettävä taipaleelle. Hänen ruumiinsa vastalause herätti kapinan hänen aivoissaan. Mutta syvimpänä oli ylenkatseellisena ja epäilevänä elämä itse, sen oleellinen tuli, ja se kuiskasi, että kaikki Päivänpaisteen toverit odottivat, että nyt oli aika himmentää uudella mainetyöllä entiset, kerskailla voimistaan muiden voimien rinnalla. Siinä oli taas elämä kuiskaamassa vanhoja valheitaan. Ja liitossa sen kanssa oli

whisky, joka nosti rohkeuden ja turhamaisuuden ylimmilleen.

"Luuletteko te, että minä olen sylivauva?" kysyi Päivänpaiste. "Kahteen kuukauteen en ole juonut tippaakaan enkä tanssinut askeltakaan enkä ollut ihmisten parissa. Menkää te levolle. Herätän teidät kello viisi."

Ja loppuyön hän tanssi sukkasillaan ja kello viisi aamulla hän koputtaa jyrästi uusien toveriensa majan ovella ja lauloi laulua, josta hän oli saanut nimensä:

"Päivä jo paistaa, kaikki te Stewart-joen kultanetsijät! Päivä jo paistaa! Päivä jo paistaa! Päivä jo paistaa!"

7

Tällä kertaa oli kulku helpompaa. Tie oli tallattu kovemmaksi, eikä heidän tarvinnut kulkea posti-määräajan kuluessa. Päivämatkat olivat lyhyemmät samoin kuin työpäiväkin. Postia kuljettaessaan oli Päivänpaiste näännyttänyt kolme intiaania, mutta hänen nykyiset toverinsa tiesivät, etteivät he saaneet olla näännyksissä tullessaan Stewartjoen matalikolle, joten he taivalsivat hitaammin. Ja täten hitaasti kuljettaessa Päivänpaiste kokosi voimia ja lepäsi. Forty Milessä he viipyivät kaksi päivää koirien vuoksi, ja Sixty Milessä Päivänpaiste möi koiransa. Päinvastoin kuin Päivänpaiste eivät ne olleet tuon hirveän matkan jälkeen Selkirkistä Circle Cityyn voineet taipalella koota voimia. Nuo neljä miestä jatkoivat matkaa Sixty Milesta ja Päivänpaisteen reen edessä oli uusi koiravaljakko.

Seuraavana yönä he leiriytyivät Stewart-joen suussa olevalle saariryhmälle. Päivänpaiste puhui kaupunginpaikoista, ja vaikka toiset nauroivat hänelle, osoitti hän heille joitakuita korkeita metsäisiä saaria.

"Luulen, että suuri kulta-aarre löytyy Stewart-joesta", selitti hän.

"Tökkopa te olette silloin mukana ja tökkopa te silloin haluattekaan.

Mutta minä varmasti tahdon olla mukana. Teidän olisi nyt parempi tutkistella asiaa ja liittyä minuun."

Mutta toiset olivat itsepäisiä.

"Olette yhtä hupsu kuin Harper ja Joe Ladue", sanoi Joe Hines. "Tunnetteko tuon suuren tasangontapaisen Klondyke-joen alapuolella ja Moosehide Mountainin alla? No, Forty Milen tuomarin kirjuri kertoi minulle, että he valtasivat sen noin kuukausi takaperin – Harperin ja Laduen kaupunginpaikka. Hahahaa!"

Davis ja Finn yhtyivät nauruun, mutta Päivänpaiste oli ankanan toinen.

"Siellä se on!" huusi hän. "Kultalöytö on tulossa. Sen tuntee ilmassa, sanon minä teille! Minkä vuoksi he olisivat paaluttaneet niin suuren alan, elleivät olisi vainunneet kultaa. Olisittepa te paaluttaneet sen."

Hänen äänensä surullinen sävy synnytti heissä toisen naurunrähäkän.

"Naurakaa vain, naurakaa! Sepä juuri pimittää teidän

järkenne. Te luulette kaikki, että kullannetsiminen on ainoa keino päästä rikkaaksi. Mutta minäpä sanon teille, että kun suuri kulta-aarre löytyy, raapitte te hiukan maanpintaa ja mutaa, mutta vähän siitä kostutte. Te nauratte elohopealle huuhtontakattilassa ja luulette, että kaikkivaltias Jumala on luonut kultahiekan vartavasten sylivauvoille ja arkajalkaisille uusille tulokkaille. Kultakimpaleita suoraan, se on teidän mielestänne ainoa mahdollinen tapa. Te ette saa puoliakaan siitä, mitä maaperässä on, ja huuhtoessanne menee teiltä siitäkin vielä puolet hukkaan. – Mutta miehet, jotka luovat maan suuruuden, perustavat kaupunkoja, suur-yhtiöitä, pankkeja..."

Tässä keskeytti hänet taas naurunremahdus. Pankkeja Alaskaan! Ajatus oli kovin hullu.

"Niin, ja perustavat pörssin..."

Miehet väänтелеhtivät naurusta. Joe Hines vierähti vuoteelleen ja piteli sivujaan.

"Ja heidän jälkeensä tulevat suuret kaivoshuijarit, jotka ostavat kokonaisia kaivosalueita, missä te roposia saadaksenne olette raaputelleet kuin kanat hernemaassa. Ja he käyttävät kesällä puristettua ilmaa ja talvella höyryä..."

Sulattaa maata höyryllä! Se oli jo liikaa. Päivänpaiste oli varmasti sivuuttanut entiset ennätyksensä leikinlaskussa. Sulattaa höyryllä maata – vaikka sulattaminen puitakin polttamalla oli vain kuviteltu koe, tuulentuoma unelma!

"Naurakaa te vain, naurakaa! Ette ole vielä saaneet silmiänne auki. Olette kuin läjä pieniä naukuvia kissanpoikia. Sanon

teille, että Harperista ja Laduesta tulee miljoonanomistajia, jos kulta-aarre löydetään Klondykesta. Ja jos se löydetään Stewartista, saatte nähdä Elam Harnishin kaupunginpaikalla kansainvaelluksen. Siihen aikaan te kaikki kuljette ilmaa haukkoen..." Hän huokasi alistuvasti. "No, luulen, että minun täytyy antaa teille jotakin purtavaa tai lientä nieltäväksi tai mitä hyvänsä suuhun pantavaa."

Päivänpaiste näki näyn. Hänen mielikuvituksensa oli ahdasrajainen, mutta kaiken, minkä hän näki, näki hän suuresti. Hänen ajatustapansa oli järjestelmällistä, hänen mielikuvituksensa käytännöllistä, eikä hän milloinkaan uneksunut turhia. Kun hän mielikuvituksessaan rakensi vilkasliikkeisen suurkaupungin autiolle metsän ja lumen peittämälle lakeudelle, oli sen perustuksena kultalöytö, joka teki kaupungin mahdolliseksi, ja lähinnä hän otti huomioon sataman, sahan ja varastohuoneiden paikan ja kaikki muut tällaiset seikat, jotka ovat tarpeellisia kaukaisessa kaivoskaupungissa. Mutta tämä kaikki oli vain perustana jollekin suuremmalle, nimittäin mielikuvituksen leikittelylle. Hän kuvitteli kaupunkinsa kaikki olot, sen taloudelliset ja muut suhteet. Näin sai hän laajemman alan mielikuvitukselleen, joka hipoi taivaan pilviä, rajana toisella puolen etelä ja toisella puolen revontulet. Peli kävisi suurenmoiseksi, suuremmaksi kuin kukaan Yukonin mies saattoi aavistaa, ja hän, Päivänpaiste, kyllä laittaisi itsensä tähän peliin.

Kuitenkaan ei tästä kuvittelusta ollut nyt mitään hyötyä. Kultaa oli löydettävä. Mutta sitä ennen hän saisi kestää yli-

inhimillisiä ponnistuksia. Samoin kuin hän uskalsi viimeisen kultaunssinsa hyvälle pokerikortelle, samoin pani hän elämänsä ja ponnistuksensa kullannetsintään suuren kulturalöydön toivossa. Hän ja hänen kolme toveriaan taivalsivat koirineen, rekineen ja lumikenkineen Stewartin jäätynyttä rantajäätä pitkin, taivalsivat yhä kauemmaksi valkeaan erämaahan, jonka loppumatonta hiljaisuutta eivät milloinkaan olleet häirinneet ihmisäänät, kirveeniskut tai pyssynpamaukset. He liikkuiivat autiossa ja hyisessä hiljaisuudessa, pienet ihmismyrrät, ennättäen päivässä määrättyt mailit, sulattaen jäätä juomavedeksi, leiriytyen yöksi lumeen. Heidän susikoiransa kyyröttivät huurteisena, karvaisena kasana, heidän kahdeksan lumikenkäänsä törröttivät lumessa rekien vieressä.

He eivät nähneet mitään merkkejä muista ihmisistä, vaikka he kerran näkivät sauvottavan veneen, joka oli talaalla joen rannalla. Ken olikin sen sinne jättänyt, ei hän ollut milloinkaan palannut; ja he ihmettelivät sitä ja jatkoivat matkaa. Toisen kerran he saapuivat paikalle, jossa oli ollut intiaanikylä, mutta intiaanit olivat kadonneet; he olivat epäilemättä hirvenajossa Stewartin oikeanpuolisilla rantamailla. Kahdensadan mailin päässä Yukonista he löysivät nuo matalikot, joista Al Mavo oli kertonut. He rakensivat pitkäaikaisen leirin, panivat ruokatavaransa korkealle telinelle suojellakseen niitä koirilta ja ryhtyivät työhön matalikolla, kaivaen itselleen tien sorakerroksen jääpeitteen läpi.

Se oli kovaa ja alkuperäistä elämää. Suuruksen syötyään

he ryhtyivät työhön harmaassa aamunsarastuksessa kun yö ylti, keittivät he ruokansa ja tekivät muita pikkuaskareita, tupakoivat ja kertoilivat merimiesjuttuja kotvasen, kääriytyivät sitten makuuvaippoihinsa ja nukkuivat revontulien leimutessa taivaalla ja tähtien karkeloidessa avaruudessa. Heidän ravintonsa oli yksitoikkoista: hapanta leipää, silavaa, papuja ja silloin tällöin vadillinen keitettyjä riisiryynejä luumujen kera. Tuoretta lihaa heidän ei onnistunut hankkia. Eläinkunta puuttui miltei kokonaan. Harvoin he näkivät lumikengän jättämällä jäljellä jäniksen tai karpän; ylimalkaan näytti elämä paenneen näiltä mailta. Se ei ollut heille mitään outoa, sillä kerran tai pari oli heidän elämässään sattunut, että he olivat taivaltaneet seudun kautta, jossa yhtenä vuotena vilisi metsänriistaa ja jossa vuotta tai paria myöhemmin ei ollut mitään.

He löysivät kultaa matalikoista, mutta ei niin suurissa määrin, että olisi kannattanut sitä sieltä kaivaa. Ollessaan hirvenajossa viidenkymmenen mailin päässä oli Davis huuhtonut kattilassa ison puron pintasoraa ja huomannut sen lupaavaksi. He valjastivat koirat ja ajoivat paikalle ottaen mukaan vain hiukan ruokavaroja. Täällä ja mahdollisesti ensi kerran Yukonin historiassa otettiin käytäntöön puiden polttaminen kuilua syvennettäessä. Se tapahtui Päivänpaisteen aloitteesta. Poistettuaan sammalet ja ruohon laittoivat he nuotion kuivasta kuusipuusta. Kuuden tunnin polttaminen sulatti kahdeksan tuuman paksuudelta maata. He iskivät kuokkansa siihen, ja kun multamöhkäleet oli lapioitu pois, sytytettiin uusi nuotio.

He tekivät työtä myöhään ja varhain, kokeen onnistumisen yllyttäminä. Tunkeuduttuaan kuuden jalan paksuisen jäätyneen multakerroksen läpi oli heidän käytävä käsiksi soraan, joka niinikään oli jäässä. Tässä kävi eteneminen hitaammin. Mutta he oppivat hoitamaan nuotiotansa paremmin ja saattoivat pian sulattaa viisi tai kuusi tuumaa kerrallaan. Sorassa oli kultajauhoa, ja kahden jalan päästä tuli jälleen vastaan multakerros. Seitsemäntoista jalan syvyydeltä he tapasivat hienon sorajuovan ja siinä kultaa, ja koekattilasta saatiin kuuden ja kahdeksan dollarin arvosta kultaa. Ikävä kyllä oli tämä sorajuova vain tuuman paksuinen. Sen alla oli multaa, jossa oli muinaisten puiden runkoja ja maan päältä hävinneiden eläinten luukivettymiä. Mutta he olivat kuin olivatkin löytäneet kultaa, ja mikä oli luultavampaa kuin että he löytäisivät suuren kerrostuman peruskallioon päästyään? He tahtoivat kaivautua peruskallioon saakka, vaikka se olisi ollut neljäkymmenen askeleen syvyydessä. He työskentelivät nyt yötä päivää kahdessa työvuorossa ja kahdessa kuilussa, ja heidän nuotionsa savusivat aina.

Tähän aikaan heidän papunsa loppuivat, ja Davis lähetettiin pääleiriin hakemaan lisää ruokaa. Davis oli itse sisukas vanhan ajan erämies. Matka edestakaisin oli sata mailia, mutta hän lupasi tulla takaisin kolmantena päivänä, sillä yksi päivä menisi menomatkaan ilman kuormaa kaksi paluumatkaan kuormitettuna. Mutta hän saapuikin toisen vuorokauden yönä. He olivat juuri menneet levolle, kun kuulivat hänen tulevan.

"Mitä hittoa nyt on tapahtunut?" kysyi Henry Finn, kun tyhjä reki tuli nuotion valopiiriin ja kun hän huomasi, että Davisin pitkähäköt, totiset kasvot näyttivät vielä pitemmiltä ja totisemmilta kuin tavallisesti.

Joe Hines heitti puita nuotioon, ja nuo kolme miestä kömpivät makuuvaippoihinsa lämmittelemään. Davisin parrakkaat posket olivat jäässä samoin kuin hänen kulmakarvassakin, joten hän turkeissaan näytti uusenglantilaisen joulupukin irvikuvalta.

"Muistatteko tuota isoa kuusta, joka kannatti telineen joenpuoleista kulmaa?" aloitti Davis.

Onnettomuus oli pian kerrottu. Tuo iso puu, joka oli näyttänyt niin vankalta, että olisi luullut sen kestävän useamman sadan kilon painon, oli sisältä ollutkin laho. Sen juuret olivat tavalla tai toisella irroittautuneet maasta. Telineen paino yhdessä lumen painon kanssa oli ollut liikaa sille; tasapaino, jota se ympäristönsä avulla niin kauan oli ylläpitänyt, oli järkytetty; se oli horjunut ja kaatunut rutisten maahan ja turmellut telineen ja järkyttänyt vuorostaan tasapainoa, jonka nuo neljä miestä ja yksitoista koiraa olivat rakentaneet. Ahmat olivat menneet hävitetylle varastopaikalle, ja mitä ne eivät olleet syöneet suuhunsa, sen ne olivat turmelleet.

"Ne olivat popsineet kaiken silavan ja luumut ja sokerin ja koiranruoan", kertoi Davis, "ja olen varma siitä, että ne nakersivat säkkeihin reiät ja ripottelivat jauhot ja pavut ja riisisuurimot Danin ja Beersheban välille. Löysin tyhjiä säkkejä, jotka ne olivat kuljettaneet neljännesmailin päähän paikalta."

Kukaan ei puhunut mitään pitkään aikaan. Ei voinut sattua pahempaa tapaturmaa kuin ruokavarojen kadottaminen napaseudun talven vallitessa ja riistattomassa maassa. He eivät olleet pelkureita, mutta he olivat valmiit katsomaan onnettomuutta suoraan silmiin ja miettimään asemaansa. Joe Hines rupesi ensin puhumaan:

"Voimme etsiä lumesta papuja ja riisisuurimoita ... vaikk'ei riisiä ollut jäljellä kahdeksaa tai kymmentä naulaa enempää."

"Ja joku ottaa valjakon ja lähtee Sixty Mileen", sanoi Päivänpaiste vuorostaan.

"Minä lähden", sanoi Finn.

He tuumivat vielä kotvasen.

"Mutta millä elävät kolme miestä ja toinen valjakko siksi kuin hän palaa?" kysyi Hines.

"On vain yksi neuvo siihen", sanoi Davis puolestaan. "Sinä, Joe, otat toisen valjakon ja kuljet pitkin Stewartia, kunnes löydät intiaanit. Sitten palaat ruokatavarakuorman kera. Ennätät tänne paljoa ennemmin kuin Henry ehtii takaisin Sixty Milesta, ja teidän lähdettyänne on meitä täällä syömässä vain Päivänpaiste ja minä, ja me kyllä tulemme toimeen."

"Ja aamulla me lähdemme leiripaikalle katsomaan, löytäisimmekö mitään ruoka-aineita lumesta." Puhuessaan asettui Päivänpaiste makuulle ja kääri makuuvaipan ympärilleen. "Parasta käydä levolle, koska on varhain lähdettävä taipaleelle. Te kaksi otatte koirat. Davis ja minä lähdemme kumpikin tahollemme katsomaan, emmekö löytäisi hirveä."

Ei yhtään aikaa hukattu. Hines ja Finn olivat kaksi päivää olleet taipaleella koirien kera, joiden ruoka-annokset jo olivat niukat. Kolmantena päivänä keskipäivällä yhdytti heidät Davis ja ilmoitti, ettei ollut nähnyt vilaustakaan hirvestä. Saman päivän yönä tuli Päivänpaiste tuoden saman sanoman. Heti heidän saavuttuaan panivat miehet toimeen tarkan etsinnän lumessa leirin ympärillä. Se oli laajaperäistä, aikaa vaativaa työtä, sillä he löysivät papuja sadan englantilaisen kyynärän päässä leiristä. Vielä yhden päivän miehet jatkoivat vaivalloista etsimistään. Tulos oli keho, ja nuo neljä miestä näkivät sen kyllä jakaessaan ne muutamat naulat ruokaa, jotka oli löydetty.

Niin pienet kuin heidän ruokavaransa olivatkin, jätettiin suurin osa niistä Päivänpaisteelle ja Davisille. Ne, jotka lähtivät taipaleelle koirien kanssa, toinen Stewartia ylöspäin ja toinen alaspäin, pääsivät pikemmin ravinnon ääreen. Niiden kahden, jotka jäivät, oli tultava toimeen siksi kun toiset palasivat. Sitäpaitsi, vaikka koirat, joiden täytyi elää muutaman unssin päivittäisillä papuannoksilla, kulkivat hitaammin, olisi miehillä, jotka olivat niiden kera taipaleella, viimeisessä hädässä edes koirat syötävänä. Mutta miehillä, jotka jäivät, ei nälänhädän sattuessa ollut koiriakaan. Tästä syystä olivat Päivänpaiste ja Davis toivottomassa asemassa. Enempää he eivät saattaneet eivätkä uskaltaneet tehdä. Päivät kuluivat, ja talvi alkoi

huomaamatta muuttua napaseudun kevääksi, joka saapuu äkisti kuin salama. Tulossa oli vuoden 1896 kesä. Maaliskuu loppui ja huhtikuu alkoi, ja Päivänpaiste ja Davis laihoina ja nälkäisinä aprikoivat, miten oli käynyt heidän kahden toverinsa. Vaikka otti lukuun kaikki mahdolliset viivytykset ja antoi runsaasti aikaa, oli aika, jolloin heidän olisi pitänyt palata, jo kauan sitten ohi. Epäilemättä oli heitä kohdannut onnettomuus. Toverukset olivat pitäneet mahdollisena, että yhtä miestä saattoi kohdata onnettomuus, ja pääasiallisesti siksi oli lähetetty kaksi eri suuntiin. Mutta että tapaturma sattuisi heille molemmille, oli lopullinen onnettomuus.

Kuitenkin Päivänpaiste ja Davis elää kituuttivat yhä vielä toivoen, vaikka toivo jo näytti turhalta. Lumi ei ollut vielä alkanut sulaa, joten he saattoivat koota lunta sortuneen telineen ympäriltä ja sulattaa sen pannuissa ja padoissa ja huuhdontakattiloissa. Sen annettiin kotvanen seisoa, ja kun sitten kaadettiin vesi pois, oli astian pohjalle jäänyt ohut sakkakerros. Tämä oli jauhoista, joita siellä täällä lumen seassa oli hajallaan jokunen hiukkanen. Silloin tällöin löytyi tästä vellistä myös vetinen teelehti tai kahvipapu, ja siinä oli multapalasia ja ruohonkorsia. Mutta mitä kauemmaksi he ennättivät telineen paikalta, sitä vähemmän löytyi jauhoja ja sitä ohuemmaksi kävi velli.

Davis oli vanhempi heistä, ja hän se ensiksi uupuikin, niin että makasi suurimman osan päivää turkiksissaan. Silloin tällöin saatiin orava, se piti heidät hengissä. Oravain pyynti

tuli Päivänpaisteen toimeksi, ja se oli tarkkaa työtä. Koska ampumavaroja oli niukalti, ei saanut kertaakaan ampua harhaan, ja koska hänen pyssynsä oli isoreikäinen, oli hänen pakko ampua pieniä otuksia päähän. Oravia oli hyvin vähän, ja kului päiviä Päivänpaisteen näkemättä ainoatakaan. Kun hän näki yhden, menetteli hän äärettömän varovaisesti. Hän läheni sitä tuntikausia. Vaikka hänen käsivartensa vapisivat väsymyksestä, tähtäsi hän lukemattomia kertoja eläintä ja esti liipasimen liikahduksen. Hänen kestävyytensä oli rautainen. Hän oli mestari. Ehdottoman varma ampuja ei hän kuitenkaan ollut. Kuinka ankara nälkä häntä vaivasikin ja kuinka kiihkeästi hän halusikin tuota nakertajasta saatua suupalasta, ei hän taipunut ampumaan ainoatakaan laukausta, jonka maaliin osumisesta hän ei ollut aivan varma. Niin synnynnäinen pelaaja kuin hän olikin, pelasi hän kylmäverisemmin kuin tavallinen pelaaja. Hänen elämänsä oli panoksena, hänen kortteinansa olivat patruunat, ja hän pelasi niinkuin ainoastaan etevä pelaaja saattaa pelata, äärettömän varovaisesti ja harkiten. Seurauksena oli, ettei hän milloinkaan ampunut harhaan. Joka laukaus kaatoi oravan, ja vaikka päiviä kului laukausten välillä, ei hän milloinkaan muuttanut metsästystapaansa.

Oravista ei mitään heitetty hukkaan. Nahastakin keitettiin lientä ja luut murskattiin, niin että voitiin pureskella niitä ja lopulta niellä ne. Päivänpaiste haki lumesta ja löysi toisinaan hiukan karpaloita. Parhaimmassakaan tapauksessa ei karpaloissa ole muuta kuin vettä ja siemeniä ja sitkeä kuori niiden ympärillä;

mutta ne karpalot, jotka hän löysi, olivat edellisen vuoden satoa, kuivia ja kurttuksia, ja niiden ravintoarvo oli aivan pieni. Miltei parempaa oli nuorten puiden kuori, jota keitettiin tunti ja joka nieltiin huolellisen pureskelemisen jälkeen.

Huhtikuu kului loppuun ja kevät koitti. Päivät pitenivät pitenemistään. Auringonpaisteessa alkoi lumi sulaa, ja lumen alta tihkui ohuita vesisateita. Chinooktuuli puhalsi kaksikymmentäneljä tuntia, ja näiden kahdenkymmenenneljän tunnin kuluessa aleni lumi yhden jalan. Myöhään iltapäivällä sulava lumi jäättyi taas niin kovaksi, että hanki saattoi kannattaa miehen painon. Pieniä valkoisia pulmusia tuli etelästä, viipyivät yhden päivän ja jatkoivat matkaa pohjoiseen. Kerran näkyi korkealla ilmassa avovettä etsivä ja liian varhain liikkeelle lähtenyt, kiilana lentävä villihanhiparvi, matkalla pohjoiseen. Ja alhaalla joenrannalla ilmaantui pajuihin urpuja. Näissä nuorissa urvuissa oli keitettynä jonkun verran ravintoa. Davisissä heräsi jälleen toivo, vaikka hänen mielensä taas masentui, kun ei Päivänpaiste löytänytäkään toista pajukkoa.

Mahla nousi puihin, ja päivä päivältä kävi pikkupurojen lorina yhä äänekkäämmäksi, kun jäätynyt maa heräsi uuteen eloon. Mutta virta pysyi vielä jääkahleissaan. Talvi oli kuukausien kuluessa takonut ne lujiksi, eivätkä ne olleet yhdessä päivässä murretut, ei edes napaseudun salamana saapuvan kevään voimalla. Toukokuu koitti, ja edellisen vuoden sääskiä, täysikasvuisia, vaikka vaarattomia, ryömi esiin kallionkoloista ja lahonneista puista. Sirkat alkoivat sirittää, ja uusia hanhi- ja

sorsaparvia tuli näkyviin. Ja joki oli vielä jäässä. Kymmenentenä päivänä toukokuuta irtaantui Stewartin jää suurella pauhulla ja ryskeellä rannoista ja vesi nousi kolme jalkaa. Mutta se ei lähtenyt liikkeelle. Yukon-joessa, joka oli alempana ja johon Stewart laski, täytyi jään ensin murtua ja lähteä liikkeelle. Siihen mennessä saattoi Stewartin jää vain nousta korkeammalle ja korkeammalle veden lisääntyessä sen alla. Milloin Yukon loisi jääpeitteensä, oli tietymätöntä. Se laski kahdentuhannen mailin päässä Beringin mereen, ja jääsuhteista Beringin merellä riippui, milloin Yukon vapautuisi siitä miljoonien tonnien painoisesta jäästä, joka liikkui ja ryski sen pinnalla.

Kahdentenatoista päivänä toukokuuta läksivät miehet liikkeelle kantaen makuuvaippojaan, kattilaa, kirvestä ja kallisarvoista pyssyään, ja pyrkivät joenjäätä alaspäin. Heidän aikomuksensa oli päästä talaalle nostetun veneen luo, jonka olivat nähneet, laskea se vesille heti avoveden tultua ja ajautua myötävirtaa Sixty Mileen. Väsyneitä kun olivat ja ilman ruokaa, kävi kulku hitaasti ja vaivalloisesti. Davis kaatui usein eikä voinut nousta. Päivänpaiste antoi hänelle osan omasta voimastaan nostaessaan hänet jaloilleen, ja sen jälkeen vanhempi mies hoiperteli koneellisesti eteenpäin, kunnes taas kompastui ja kaatui.

Sinä päivänä, jolloin heidän olisi pitänyt päästä veneen luo, menetti Davis viimeisetkin voimansa. Kun Päivänpaiste nosti hänet pystyyn, kaatui hän uudelleen. Päivänpaiste koetti kantaa häntä, mutta oli itse niin heikontunut, että he kaatuivat

molemmat. Hän laahasi Davisin rannalle, rakensi yksinkertaisen leirin ja läksi oravia etsimään. Tällä kertaa häntä itseäänkin pyörrytti. Iltasella hän löysi ensimmäisen oravan, mutta pimeys tuli ennenkuin hän pääsi ampumaan. Villi-ihmisen kärsivällisyydellä hän odotti seuraavaan päivään, ja tunnin kuluttua oli orava hänen.

Päivänpaiste antoi parhaimmat palat Davisille ja piti itse vain sitkeämmät paikat ja luut. Mutta sellainen on elämän aineenvaihdos, että tuo pieni elikko, tuo pivollinen liikkuvaa lihaa, syötynä siirsi miesten ruumiiseen saman kyvyn liikkua. Orava ei enää kiivennyt kuusiin, hypellyt oksalta oksalle tai keinunut naksutellen heiluvilla puunoksilla. Sen sijaan sama elinvoima, joka oli tämän kaiken tehnyt, virtasi miesten herpaantuneisiin lihaksiin ja horjuvaan tahtoon ja sai heidät liikkeelle – ei, liikutti heitä – kunnes he hoipertelivat eteenpäin nuo muutamat mailit, jotka erottivat heidät veneestä. Sinne asti päästyään he kaatuivat ja makasivat pitkän ajan liikkumattomina.

Vaikka veneen maahan laskeminen olisi ollut helppo tehtävä voimakkaalle miehelle, vei se Päivänpaisteelta tunteja. Ja monta tuntia vielä hän joka päivä hoippui veneen ympärillä ja tukkesi sammalilla isoja rakoja. Kun tämä oli tehty, oli virta vielä jäässä. Jää oli noussut monta jalkaa, mutta ei vielä lähtenyt liikkeelle. Ja vielä odotti toinenkin tehtävä, veneen laskeminen vesille, kun virta vapautuisi jäävaipastaan. Turhaan Päivänpaiste hoiperteli ja liukasteli ja kaatui ja ryömi märässä, sulavassa lumessa, tai käveli hangella, kun yöpakkanen oli jäähdyttänyt lumenpinnan

niin kovaksi, että se kantoi miehen painon, ja haki oravaa. Turhaan koetti hän vielä kerran muuttaa karvaisen elukan hypyt ja järjettömän naksutuksen miehen ruumiin äärimmäiseksi voimanponnistukseksi, jolla hilaisi veneen rantajään poikki ja laskisi sen virtaan.

Yhdentenäkolmatta päivänä toukokuuta virta loi jäänsä. Jää alkoi liikkua kello viisi aamulla, ja päivät olivat jo niin pitkät, että Päivänpaiste nousi katselemaan jäidenlähtöä. Davis oli liian heikko ollakseen huvitettu näytelmästä. Vaikka hän oli vielä tajuissaan, makasi hän liikkumatta, kun jää irtaantui rannoista, kun suuret jäätelit syöksyivät rantaäyräitä vastaan, repien juurineen irti puita ja irroittaen satojen tonnien painoisia multalohkareita. Heidän ympärillään järisi maa näiden valtavain yhteentörmäysten voimasta. Tunnin kuluttua jää pysähtyi. Jossakin alempana oli jääruuhka sulkenut tien. Silloin alkoi virta nousta ja kohotti jään pinnallaan, kunnes se oli korkeammalla kuin rantaäyräs. Takaapäin virtasi yhä uutta vettä, ja yhä uusia suunnattomia jäälohkareita liittyi ruuhkaan. Puserrus ja puristus oli kamala. Suuret jäälohkareet lensivät ilmaan kuin melonin siemenet lapsen puristaessa niitä peukalon ja etusormen välissä, ja rannoille tunkeutui jäämuuri. Kun jääruuhka murtui, alkoi kohina ja ryske uudelleen kaksinkertaisella voimalla. Jäänlähtöä kesti toista tuntia. Virta laski nopeasti. Mutta jäämuuri, joka ulottui veden rajaan saakka, jäi rannalle.

Viimeisetkin jäälautat vyöryivät ohi, ja ensi kerran kuuteen kuukauteen näki Päivänpaiste avovettä. Hän tiesi, etteivät

Stewartin ylimmät osat olleet vielä vapaat jäästä, vaan että jää oli kasaantunut rökkiöksi virran yläosassa ja että se saattoi lähteä liikkeelle ja tulla virtaa alas milloin tahansa; mutta asema oli siksi epätoivoinen, ettei enää käynyt viivyttelyminen. Davis oli niin heikko, että saattoi kuolla minä hetkenä tahansa. Omasta puolestaan ei hän ollut varma siitä, oliko hänellä enää herpaantuneissa lihaksissaan tarpeeksi voimia voidakseen työntää veneen vesille. Kaikki oli yhtä uhkarohkeata. Jos hän odottaisi toista jäidenlähtöä, kuolisi Davis varmasti ja hyvin luultavasti hän itsekkin. Jos hänen onnistuisi työntää vene vesille, jos hän välttäisi toisen jäidenlähdön eikä takertuisi Ylä-Yukonilta tuleviin jäihin, jos onni suosisi häntä joka suhteessa, pääsisivät he Sixty Mileen ja pelastuisivat, jos – ja taas jos – hänellä olisi tarpeeksi voimia ohjata vene maihin Sixty Mileen ja he eivät ajautuisi ohi.

Hän ryhtyi työhön. Jäämuuri oli viisi jalkaa korkeammalla kuin vene. Etsiessään parasta paikkaa, mistä työntää veneen vesille, löysi hän kohdan, missä suuri jääteli ulkoni rannasta jokeen, joka virtasi viisitoista jalkaa jäämuurin alapuolella. Tämä jääteli oli vain jonkun jalan päässä, ja tunnin kuluttua hän oli saanut veneen sille. Hän oli merikipeä ponnistuksista, eikä hän aika ajoin voinut nähdä mitään; hänen silmiään kiusasivat valopilkut ja – täplät, jotka olivat yhtä kiduttavat kuin timanttijauho, hänen sydämensä kohosi kurkkuun ja oli tukehduuttaa hänet. Davis ei osoittanut mitään mielenkiintoa; Päivänpaisteen oli yksin taisteltava taistelunsa

loppuun. Vaipuen polvilleen väsymyksestä hän sai lopulta veneen varmaan tasapainopisteeseen jäämuurin päälle. Ryömien käsin ja jaloin kuljetti hän veneeseen jäniksennahka-vaippansa, pyssyn ja sangon. Hän ei enää kiduttanut itseään kirveen kantamisella. Hänen olisi sen takia tarvinnut ryömiä vielä toiset kaksikymmentä jalkaa edestakaisin, ja hän tiesi hyvin, että jos hän tulisi sitä tarvitsemaan, olisi kaikki hukassa.

Davis tuotti hänelle enemmän vaivaa kuin hän oli aavistanutkaan. Muutaman tuuman kerrallaan ja leväten välillä hän laahasi tämän veneen viereen. Mutta veneeseen ei hän enää ollut saada häntä. Davisin vetelää ruumista oli paljon vaikeampi nostaa ja käsitellä kuin samankokoista ja – painoista kankeaa esinettä. Päivänpaiste ei voinut nostaa häntä, sillä ruumis lysähti kokoon keskeltä kuin puoleksi täytetty jyväpussi. Päivänpaiste meni veneeseen ja koetti turhaan vetää toverinsa perässään. Hän saattoi vain nostaa Davisin pään ja hartiat veneen laidalle. Kun hän päästi ne irti nostaakseen alaruumista, lysähti Davis kokoon ja putosi takaisin jälle.

Epätoivoissaan Päivänpaiste muutti menettelytapaa. Hän löi toveriaan kasvoihin.

"Oletko sinäkin muka mies, herra nähköön?" huusi hän. "Siinä saat, kirottu vetelys, siinä saat!"

Joka kirouksella hän löi häntä poskiin, nenään, suuhun, koettaen lyönneillä kutsua takaisin miehen paennutta sielua ja tahtoa. Davisin silmät avautuivat ja pyörivät.

"Kuuntele nyt!" huusi Päivänpaiste tuimasti. "Kun panen

pääsi veneen laidalle, niin pidä kiinni siitä! Kuuletko?

"Pidä kiinni! Käy hampain kiinni siihen, mutta pidä kiinni!"

Davisin silmät pyörivät, mutta Päivänpaiste huomasi, että hän oli tajunnut käskyn. Taas nosti hän avuttoman miehen pään ja hartiat veneen laidalle.

"Pysyttele kiinni siinä, kirottu! Käy hampain kiinni!" huusi Päivänpaiste tarttuessaan häneen alemmaa.

Voimaton käsi irtaantui, toisen käden sormet päästivät otteensa, mutta Davis totteli ja pysyttelihe hampain kiinni laidassa. Kun Päivänpaiste nosti häntä, sattuivat Davisin kasvot parraslautaan, ja rosoinen puu repi nahan hänen nenästään, poskiltaan ja huuliltaan, ja alassuin hän putosi veneen pohjalle ja hänen jalkansa jäivät riippumaan veneen laidalle. Mutta ne olivat vain jalat, ja Päivänpaiste nosti ne veneeseen. Raskaasti hengittäen hän käänsi Davisin selälleen ja peitti hänet makuuvaipoilla.

Tärkein tehtävä oli jäljellä – veneen työntäminen vesille. Tämä oli ehdottomasti vaikeinta kaikesta, sillä hänen oli ollut pakko asettaa toverinsa perään. Siitä syystä vaati veneen nostaminen äärettömiä ponnistuksia. Päivänpaiste karkaisi luontonsa ja aloitti. Ponnistellessaan hän kai satutti itsensä johonkin, vaikk'ei itse siitä tietänyt mitään, sillä kun hän tuli tajuihinsa, huomasi hän makaavansa vatsallaan, allaan terävä peräsin. Nähtävästi hän oli pyörtynyt ensi kerran elämässään. Sitäpaitsi tuntui hänestä, että kaikki oli lopussa, ettei hän enää voinut liikauttaa jäsentäkään ja – mikä oli omituisinta – ettei hän enää

viitsinytkään. Hän näki näkyjä, selviä ja todellisia, ja ajatteli ajatuksia teräviä kuin veitsenterä. Hän, joka koko ikänsä oli katsellut alastonta elämää, ei ollut milloinkaan ennen nähnyt elämää niin alastomana. Ensi kerran heräsi hänessä epäily oman itsensä erinomaisuudesta. Tällä hetkellä ei elämä muistanut valehdella. Hän olikin pieni maan mato, aivan samanlainen kuin kaikki muut maan matokset, samanlainen kuin orava, jonka oli syönyt, samanlainen kuin kaikki muut miehet, joiden hän oli nähnyt joutuvan tappiolle ja kuolevan, samanlainen kuin Joe Hines ja Henry Finn, jotka olivat joutuneet tuhon omiksi ja varmaankin kuolleet, samanlainen kuin Davis, joka välinpitämättömänä virui veneen pohjalla kasvot haavoissa. Päivänpaiste saattoi siitä, missä hän makasi, nähdä joen polvekkeeseen saakka, josta ennemmin tai myöhemmin alkaisivat vyöryä toisen jäidenlähdön jäät. Siinä katsellessaan tuntui hänestä, kuin hän näkisi kauas menneisyyteen, hamaan siihen aikaan, jolloin tässä maassa ei ollut valkoisia miehiä eikä intiaanejakaan, ja aina hän näki saman Stewart-joen joka talvi jäätyvän ja joka kevät murtavan jääkahleensa ja virtaavan vapaana. Ja samoin näki hän kaukaiseen tulevaisuuteen, kun viimeinen ihmissukupolvi oli hävinnyt Alaskasta, niinkuin hänkin häviäisi, ja hän näki yhä saman virran, joka jäätynyt ja rikkoi jääpeitteensä ja virtasi yhä uomaansa.

Elämä oli valehtelija ja petturi. Se piti pilkkanaan kaikkia olentoparkoja. Se oli pitänyt pilkkanaan häntä, Päivänpaistetta, joka oli ollut sen parhaimpia ja iloisimpia luomia. Hän ei

ollutkaan mitään – vain läjä lihaa ja hermoja ja aistimia, joka ryömi mudassa kultaa etsiessään, uneksi, toivoi ja pelasi uhkapeliä, oli kerran, eikä sitten enää ollutkaan. Vain elottomat kappaleet pysyivät muuttumattomina, kappaleet, joissa ei ollut lihaa eikä hermoja eikä aistimia, sellaiset kuin hiekka ja muta ja sora, tasangot, vuoret, itse virta, joka vuosi vuodelta jäätyni ja mursi jääkahleensa. Loppujen lopuksi se oli mitätöntä peliä. Arpa oli heitetty. Ne, jotka kuolivat, hävisivät pelin, ja kaikkihan kuolivat. Ken sitten voitti? Ei elämäkään, tuo syötti, tuo pääpetkuttaja – elämä, tuo aina kukoistava hautausmaa, tuo loppumaton hautausaatto. Silmänräpäykseksi hän palasi nykyhetkeen ja pani merkille, että virta vielä aaltoili vapaana ja että pikkulintu oli istahtanut veneen laidalle ja katseli häntä ujostelematta. Sitten hän vaipui taas unelmiinsa ja mietteisiinsä.

Ei kenkään voinut välttää leikin loppumista. Hän oli varmasti tuomittu jäämään kaikesta siitä osattomaksi. Ja entä sitten? Hän pohti tätä kysymystä yhä uudelleen ja uudelleen.

Sovinnainen uskonto ei ollut vaikuttanut Päivänpaisteeseen. Hänelle oli ollut jonkinlaista hartauden harjoittamista, kun hän toimi rehellisesti eikä tehnyt muille vääryyttä, eivätkä häntä olleet huolettaneet turhat mietteet tulevasta elämästä. Kuolema oli kaiken loppu. Hän oli aina myöntänyt sen, eikä se ollut häntä peloittanut. Ja tällä hetkellä, veneen ollessa viisitoista jalkaa vedenpinnan yläpuolella, viruessaan puolipyöräyksissä väsymyksestä, tuntematta voimanrahtuakaan lihaksissaan, hän myönsi yhä vielä, että kuolema on kaiken loppu, eikä se vielä

nytkään häntä peloittanut. Hänen mielipiteensä olivat liian selvät ja vakavat, jotta ensimmäinen myrsky tai sammuvan elämän kuolemankauhu olisi niitä järkyttänyt.

Hän oli nähnyt ihmisten ja eläinten kuolevan, ja hänen mieleensä johtui nyt kymmenittäin sellaisia kuolemantapauksia. Hän näki ne aivan yhtä selvästi kuin oli kerran ne nähnyt, eivätkä nekään häntä järkyttäneet. Entäpä sitten? He olivat kuolleet, ja kuolleet jo kauan sitten. Kuolema ei ollut tuottanut kärsimystä. He eivät olleet viruneet vatsallaan veneessä odottaen kuolemaa. Kuolema oli helppoa helpompaa kuin hän oli kuvitellutkaan; ja nyt kun se oli lähellä, sai ajatus siitä hänet iloiseksi.

Hän näki uuden näyn. Hän näki unelmiensa vilkasliikkeisen kaupungin – Pohjolan kultakaupungin, joka oli rakennettu korkealle Yukonin rannalle ja ulottui laajan tasangon laitaan. Hän näki jokihöyryt satamassa, hän näki sahat työssä ja pitkät koiravaljakot, kahdet reet takanaan, vetämässä tarpeita kultakentälle. Ja vielä näki hän pelihuoneet, pankit, pörssit ja kaikki pelikojeet ja – merkit, paljon suurenmoisemman pelin voiton- ja tappionmahdollisuudet kuin hän milloinkaan ennen oli nähnyt. Hän ajatteli, että oli kuitenkin ikävää kuolla pois kaikesta tästä, juuri kun kulturalöytö oli tulossa. Elämä värähteli ja elpyi ja alkoi vielä kerran toistaa vanhoja valheitaan.

Päivänpaiste kääntyi ja pudottausi veneestä ja istuutui jälle nojaten veneeseen. Hän halusi olla mukana kulturalöydössä. Ja miks'ei hän saattaisi olla? Hänen herpaantuneissa lihaksissaan oli siksi paljon voimaa, jos hän saattoi sen koota yhdellä

kertaa, että hän saisi veneen työnnettyksi vesille. Kuin itsestään heräsi hänessä heti ajatus ostaa Harperilta ja Joe Laduelta osa Klondyken aluetta. He möisivät hänelle varmaan kolmannen osan polkuhintaan. Jos sitten Stewartista löytyisi suuri kultarikkaus, olisi kaikki hyvin. Jos taas Klondykesta, ei hän siinäkään tapauksessa jäisi vallan osattomaksi.

Sitä ennen tahtoi hän koota voimia. Hän asettui pitkin pituuttaan jälle kasvot maahan päin ja virui siinä puolen tuntia ja lepäsi. Sitten hän nousi, karkoitti äkillisen sokeuden silmistään ja tarttui veneeseen. Hän tunsu tarkalleen tilansa. Ellei ensimmäinen yritys onnistuisi, epäonnistuisivat kaikki seuraavatkin yritykset. Hänen täytyi panna kaikki jälleen kootut voimansa yhteen yritykseen ja niin täydellisesti täytyi hänen panna kaikki voimansa liikkeelle, ettei mitään jäisi toisiin yrityksiin.

Hän työnsi, ja hän työnsi yhtä paljon sielullaan kuin ruumiillaan, pannen koko sielunsa ja ruumiinsa tähän yritykseen. Vene liikkui. Hän tiesi olevansa pyörymäisillään, mutta hän työnsi yhä. Hän tunsu veneen siirtyvän, kun se rupeui luisumaan viettävää jäälauttaa alas. Kooten viimeiset voimansa heittäytyi hän itse siihen ja putosi Davisin jaloille satuttaen itsensä. Hän ei enää kyennyt nousemaan ja lojuessaan hän kuuli ja tunsu, miten vene meni veteen. Puiden latvoista hän näki, että vene pyöri ympäri. Rysähdys ja lentelevät jääpalaset kertoivat hänelle, että vene oli törmännyt rantaan. Toistakymmentä kertaa se pyöri ja törmäili rantaan, sitten se alkoi esteettä liukua virran viemänä.

Päivänpaiste virkosi ja luuli nukkuneensa. Aurinko ilmaisi, että oli kulunut jo monta tuntia. Oli aikainen iltapäivä. Hän laahusti perään ja nousi istumaan. Vene oli keskellä virtaa. Metsäiset rannat jääreunamineen liukuivat ohitse. Lähellä häntä ui suuri, juurineen irti reväisty honka. Virran oikku vei veneen kiinni siihen. Hän ryömi kokkaan ja sitoi kokkanuoran juureen. Puu, joka oli syvemmältä vedessä, kulki nopeammin, ja köysi jännittyi, kun puu alkoi hinata venettä. Luotuaan viimeisen sekavan katseen ympärilleen, missä näki rantojen keinuvan ja auringon heiluvan taivaalla kuin kellonheilurin, Päivänpaiste kääri jäniksennahkavaippansa ympärilleen, asettui pitkäkseen veneen pohjalle ja vaipui uneen.

Kun hän heräsi, oli pimeä yö. Hän virui selällään ja näki tähtien tuikkivan. Kuului virran hiljainen kohina. Äkillinen nykäys ilmaisi hänelle, että nopeammin liikkuva honka oli taas vetänyt kireämmälle kokkaköyden, joka hetkiseksi oli höltynyt. Eksynyt ajojäälautta kolahti venettä vasten ja narisipa hipaistessaan sen sivua. Hän ajatteli, ettei jääryökyä ollut kaikeksi onneksi vielä saavuttanut heitä, ja nukahti uudelleen.

Oli valoisa päivä, kun hän seuraavan kerran avasi silmänsä. Auringon asemasta päätäten oli keskipäivä. Hän vilkaisi etääntyneisiin rantoihin ja arvasi ajalehtivansa valtavassa Yukon-joessa. Sixty Mile ei saattanut olla kaukana. Hän oli sanomattoman heikko. Hänen liikkeensä olivat hitaat ja hapuilevat ja virheelliset, ja hänen hengityksensä oli salpautua ja hänen päätään pyöräytti, kun hän laahusti perään istumaan.

pyssy vieressään. Hän katseli kauan Davisia, mutta ei nähnyt, hengittikö tämä vielä vai eikö, ja hän oli liian väsynyt ottaakseen siitä selkoa.

Hän vaipui taas unelmiin ja mietteisiin, jotka usein keskeytti jonkinlainen horrostila, jolloin hän ei nukkunut eikä ollut tajuton, mutta ei kuitenkaan huomannut, mitä hänen ympärillään tapahtui. Hänestä tuntui silloin, kuin hänen aivoihinsa olisi työnnetty tulppa. Ja näinä selvinä hetkinä hän tutkisteli asemaa. Hän oli yhä vielä hengissä ja luultavasti pelastuisi, mutta mistä johtui, ettei hän virunut kuolleena poikkiteloin veneessä jäämuurin harjalla? Sitten hän muisti viimeisen suuren voimanponnistuksensa. Mutta miksi hän oli sen tehnyt? kysyi hän itseltään. Kuolemanpelkoa se ei ollut. Hän ei ollut pelännyt kuolemaa, se oli varma. Sitten hän muisti kultasuonen, jonka uskoi ennen pitkää löytyvän, ja tiesi silloin, että häntä oli kannustanut halu olla mukana tässä suuressa pelissä. Ja taas hän kysyi: miksi? Mitä hyödytti miljoonain omistaminen? Hän kuolisi kuitenkin kerran niinkuin nekin, joilla ei milloinkaan ole ollut enempää kuin jokapäiväinen leipä. Minkä tähden siis? Mutta tyhjät aukot hänen ajatustoiminnassaan tulivat yhä lukuisammiksi ja hän jättäytyi kokonaan suloisen voipumuksen huomaan, joka kietoi hänet helmaansa.

Hän heräsi hätkähtäen. Oli kuin joku olisi kuiskannut hänelle, että hänen täytyi herätä. Samassa hän näki Sixty Milen vajaan sadan jalan päässä. Virta oli kuljettanut hänet oikeaan paikkaan. Mutta sama virta oli viemäisillään hänet ohi, asumattomiin

erämaihin joen alajuoksun varrelle. Ketään ei näkynyt. Ellei hän olisi nähnyt keittiönpiipuista nousevan savua, olisi saattanut luulla paikkaa autioksi. Hän koetti huutaa, mutta ei saanut ääntä. Luonnoton kähinä vuoroin korisi, vuoroin sähisi hänen kurkussaan. Hän hapuili pyssyä, nosti sen olkapäilleen ja painoi liipasinta. Pyssyn potkaisu laukaistessa tärisytti koko hänen ruumistaan, ja hänestä tuntui, kuin sitä olisi tuhansin tavoin kidutuspenkillä piinattu. Pyssy putosi hänen polvilleen, ja hän koetti turhaan nostaa sitä olkapäälle. Hän tiesi, että hänen oli oltava nopsa, ja hän tunsii olevansa pyörtymäisillään, minkä vuoksi hän painoi liipasinta, vaikk'ei saanutkaan pyssyä asentoon. Tällä kertaa pyssy pommahti ylös ja putosi jokeen. Mutta juuri ennenkuin maailma musteni hänen silmissään, hän näki keittiön oven avautuvan ja naisen katsahtavan ulos suuresta hirsitalosta, joka puiden kera iloisesti hyppeli hänen silmissään.

9

Kymmenen päivää myöhemmin saapuivat Harper ja Joe Ladue Sixty Mileen, ja vaikka Päivänpaiste vielä oli hieman heikko, oli hän kuitenkin kyllin voimakas totellakseen kultakuumetta, joka oli saanut hänet valtoihinsa. Hän luovutti kolmanneksen valtauksestaan Stewart-joen varrella heidän Klondyke-joen varrella olevan valtauksensa kolmannesta vastaan. He luottivat ylämaan kultarikkauteen, ja Harper läksi tavaralautalla myötävirtaa Klondyke-joen suulle, johon hänen

piti perustaa pieni asema.

"Päivänpaiste, miksi et käy käsiksi Indian-jokeen?" neuvoi Harper ennen lähtöään. "Maaperä on siellä erinomainen, ja kyllä siellä jossakin on kultaa löytäjänsä odottamassa. Se paikka on minun mieleeni. Sieltä saa kultaa oikein kosolti, eikä Indian-joki ole maailman ääressä."

"Ja siellä on harmaanaan hirviä", lisäsi Joe Ladue. "Bob Henderson on jossakin sielläpäin, on ollut jo kolme vuotta. Ja hän vannoi, että jotakin suurta on tapahtumaisillaan. Hän tappaa siellä laumoittain hirviä ja hakee kultaa ylt'ympäri seutua, kuin olisi hieman hassu."

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.